

Státní veterinární správa České republiky

Informační bulletin č. 4/2001

**Program ochrany zvířat
Situace v roce 2000**

Státní veterinární správa České republiky

Informační bulletin č. 4 / 2001

Program ochrany zvířat, situace v roce 2000

Autoři:

MVDr. Jiří DOUSEK	- odbor ochrany zdraví a pohody zvířat SVS ČR, Ústřední komise pro ochranu zvířat
MVDr. Josef VITÁSEK	- odbor ochrany zdraví a pohody zvířat SVS ČR
RNDr. Oldřich VALCL, CSc.	- odbor informatiky SVS ČR
Ing. Jiří NOVÁK	- Ústřední komise pro ochranu zvířat
Doc. MVDr. Vladimír VEČEREK, CSc.	- Veterinární a farmaceutická univerzita Brno
Doc. MVDr. Pavel NOVÁK, CSc.	- Veterinární a farmaceutická univerzita Brno
Doc. MVDr. Eva BARANYIOVÁ, CSc.	- Veterinární a farmaceutická univerzita Brno, Výzkumný ústav veterinárního lékařství Brno

Editor:

RNDr. Oldřich VALCL, CSc.	- odbor informatiky SVS ČR
---------------------------	----------------------------

Březen 2001

Obsah

Souhrn	2
1. Úvod	2
2. Stručný přehled předpisů ČR ve vztahu k ochraně zvířat	4
3. Program ochrany pohody zvířat	7
4. Dozorová a kontrolní činnost	8
4.1. Dozor v chovech hospodářských zvířat	9
4.2. Dozor v zájmových chovech	10
4.3. Dozor nad péčí o volně žijící zvířata	11
4.4. Dozor nad chovem a využitím pokusných zvířat	11
5. Činnost Ústřední komise pro ochranu zvířat	13
5.1. Činnost Výboru pro ochranu hospodářských zvířat	13
5.2. Činnost Výboru pro ochranu zvířat v zájmových chovech	14
5.3. Činnost Výboru pro ochranu volně žijících zvířat	14
5.4. Činnost Výboru pro ochranu pokusných zvířat	15
6. Závěr	15

Souhrn

V roce 2000 kontrolovalo 346 inspektorů okresních a městských veterinárních zpráv (OVS) v České republice při 13 834 dozorových akcích 27 232 593 zvířat. V chovech hospodářských zvířat, při přepravě, obchodu s nimi, na jatkách a při dalších činnostech bylo evidováno 9 034 kontrol, nedostatky byly zjištěny ve 241 případech (postihovaly činnost se 158 882 zvířaty), podnět ke správnému řízení byl podán 94krát. V zájmových chovech bylo provedeno 3 770 kontrol (kontrolováno 1 970 964 zvířat). Nevyhovující péče byla zjištěna při 243 kontrolách (postiženo 2 618 zvířat), správné řízení zahájeno ve 172 případech. V ČR bylo v uvedeném roce použito k pokusům celkem 265 697 zvířat (111 421 laboratorních myší, 37 443 laboratorních potkanů, 9 669 laboratorních králíků atd.). Ve srovnání s rokem 1994 (použito celkem 559 tisíc), byl zaznamenán vyšší podíl alternativních metod pokusů a pokles počtu pokusných zvířat. Proti roku 1999 se pak počet zvýšil vzhledem k tomu, že došlo k nárůstu počtu evidovaných pokusů, při kterých byli využiti ptáci. S využitím Informačního systému Státní veterinární správy České republiky (SVS ČR) byly výsledky dozoru pravidelně shromažďovány a hodnoceny společně s Ústřední komisí pro ochranu zvířat. Uvedená činnost probíhá na základě zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, v platném znění; vzhledem k platnosti nového veterinárního zákona byla činnost upravena novým metodickým návodem ústředního ředitele SVS ČR „PROGRAM OCHRANY POHODY ZVÍŘAT“ č. 2000/01/EPIZ. Ministerstvo spravedlnosti ČR evidovalo v roce 2000 pro týrání zvířat (Trestní zákon § 203) 56 stíhaných, 50 obžalovaných a 20 odsouzených osob. Od zahájení dozorové činnosti v roce 1993 provedli inspektoři OVS celkem 71 045 dozorových akcí.

Ministerstvo zemědělství uspořádalo Seminář o předpisech Rady Evropy (RE) a Evropského společenství (ES) k problematice ochrany zvířat. Pro inspektory OVS, zástupce chovatelů, přepravců a výrobců technologií uspořádala SVS ČR na Veterinární a farmaceutické univerzitě v Brně (VFU) seminář „Předpisy ES a ČR k ochraně zvířat“, na kterém přednášeli experti TAIEX, byla uspořádána 7. mezinárodní konference „Ochrana zvířat a welfare“, problematika welfare byla tématem mezinárodní konference „Aktuální otázky bioklimatologie – Brno 2000“. Proběhly kurzy a zkoušky pro kvalifikaci inspektorů ochrany zvířat (podle § 26 zákona OZT) a kurz pro pracovníky záchranářských hasičských sborů. Dále probíhala odborná příprava pracovníků zařízení obcí a členů zájmových organizací jako kvalifikace pro zabezpečení odchyту toulavých zvířat a péče o ně. Pro získání kvalifikace (§ 17 zákona OZT) ke kontrole a řízení pokusů na zvířatech probíhaly kurzy na VFU a České zemědělské univerzitě v Praze. Obě tato pracoviště organizovala i kurzy pro středoškolské pracovníky, kteří pracují v experimentálních zařízeních. Nadace na ochranu zvířat s britskou Královskou společností na ochranu zvířat proti týrání (RSPCA) uspořádala kurz „Ochrana zvířat“ pro pracovníky Policie ČR. Proběhly 2 semináře „Vztah lidí a zvířat ve městech“. Zástupci ČR se zúčastnili na 39. a 40. zasedání výboru Rady Evropy pro ochranu hospodářských zvířat (T-AP). Na podzimním zasedání Komise EU a Eurogroup for Animal Welfare byla velmi příznivě hodnocena opatření SVS ČR ke zlepšení přepravy jatečných koní a zavedení „Plánů cesty“ jako podmínky přepravy zvířat. Nepodařilo se zatím přijmout další zásady Směrnic EU k ochraně nosnic, telat a prasat do našich předpisů. Úspěchem v tomto roce bylo přistoupení ČR k dalším dvěma dohodám RE, a to k „Evropské dohodě na ochranu jatečných zvířat“ a k „Evropské dohodě na ochranu obratlovců používaných pro pokusné a jiné vědecké účely“. ČR tak přijala všechny zatím platné dohody RE na tomto úseku. Zásady ochrany zvířat platné v RE byly v připomínkových řízeních s různým úspěchem prosazovány do dalších předpisů.

Bulletin je prezentován na internetu - <http://www.mze.cz/cz/ukoz> nebo <http://svs.aquasoft.cz>.

1. Úvod

Vzhledem k tomu, že v České republice (ČR) platí od září roku 1999 nový veterinární zákon a jeho prováděcí předpisy, došlo při jeho realizaci i ke zrušení metodického pokynu Státní veterinární správy ČR (SVS ČR) „PROGRAMU OCHRANY ZVÍŘAT“ (PROGRAM OZ) a vstoupil v platnost nový metodický návod ústředního ředitele SVS ČR MVDr. Josefa Holejšovského. V souladu s doporučením komise Evropského Společenství (ES) se od 1.1. 2000 změnila činnost a náplň odboru SVS ČR vedeného MVDr. Josefem Vitáskem na „odbor ochrany zdraví a pohody zvířat“, se samostatným „oddělením pro péči o pohodu zvířat“. Vedoucím nového oddělení byl jmenován MVDr. Jiří Dousek. Těmito opatřeními SVS ČR mj. naplňuje požadavky, které jsou uplatňovány při konzultacích s orgány ES.

Trvale zůstává v platnosti, že zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, v platném znění (zákon OZT), ukládá všem osobám v ČR chránit zvířata před týráním a zakazuje všechny formy propagace týrání zvířat. Orgánům ochrany zvířat, tedy Ministerstvu zemědělství (MZe), příslušným státním orgánům včetně Akademie věd ČR (AV ČR), SVS ČR a zejména Ústřední komisi pro ochranu zvířat (ÚKOZ), bylo uvedeným zákonem uloženo tuto činnost koordinovat, vyhodnocovat a předkládat návrhy k úpravě předpisů. Ochrana zvířat proti týrání je tak společenským i odborným tématem, které má své podstatné etické aspekty a speciální odbornou náplň a které nachází podporu v platné národní legislativě. Pro tyto účely je prováděno i toto celoroční hodnocení dále uvedené odborné problematiky.

Orgánům SVS ČR bylo výše uvedeným zákonem uloženo provádění dozoru nad dodržováním povinností vyplývajících z tohoto zákona a předpisů s touto problematikou souvisejících. Tato publikace proto navazuje na šest předcházejících ročníků Informačního bulletinu SVS ČR vydávaných od roku 1994 a uvádí, při mírně modifikovaném metodickém přístupu ke zpracování, hodnocení výsledků za rok 2000, vyplývající z dozorové a preventivní činnosti pracovníků orgánů SVS ČR, včetně vybraných informací ÚKOZ, informací příslušných státních orgánů a AV ČR o využití pokusných zvířat a údaje o vzdělávacích akcích. Trvalou součástí je informace Ministerstva spravedlnosti ČR o počtech stíhaných, obžalovaných a odsouzených osob v souvislosti s týráním zvířat.

Významný podíl na plnění úkolů ochrany pohody zvířat mají chovatelé, případně svazy chovatelů (např. Svaz chovatelů prasat v Čechách a na Moravě, Svazy chovatelů skotu, Českomoravská kynologická unie, Westerners International atd.), se kterými orgány ochrany zvířat projednávají odborné otázky pohody zvířat a jejich ochrany, připravují řády chovu a zkoušek apod. Burcujícím živlem ve vztahu k veřejnosti jsou v politice i realizaci ochrany zvířat zájmové ochranné organizace a sdružení, např. ČSOP - Společnost pro zvířata, Animal SOS a Svoboda zvířat. Zejména v péči o zvířata v zájmových chovech uplatňují svou činnost členové Ligy na ochranu zvířat. Na významných osvětových a výchovných akcích se podílí ve spolupráci s britskou RSPCA Nadace na ochranu zvířat, která iniciovala např. odborný seminář pro pracovníky Policie ČR a zabezpečila prostředky pro rozšíření překladu knihy J. Webstera: „Welfare“ pro pracovníky okresních a městských veterinárních správ (dále jen „OVS“). Významná je odborná spolupráce s Uníí českých a slovenských zoologických zahrad, Uníí stanic pro záchranu živočichů, Společností pro vědu o laboratorních zvířatech a Národní platformou pro alternativní metody pokusů na zvířatech.

Přes dílčí úspěchy, které byly oceněny i mezinárodními autoritami a institucemi, je v uvedené problematice stále řada problémů k řešení. Zatím nedostatečná je úroveň informovanosti, vzdělávání a výchovy, úroveň právního vědomí a znalosti občanů včetně příslušných pracovníků státní správy. Je třeba opakovat, že z dřívějšího hodnocení výsledků i z hodnocení výsledků za rok 2000 vyplývá zatím ne zcela naplňovaná funkce obcí jako orgánů ochrany zvířat při řešení preventivních i sankčních opatření. Tato situace např. v tomto roce vedla po kampani v médiích k vyhocení postojů odpůrců chovu psů proti kynologii nakloněné veřejnosti. Pozornost soustředěná k těmto problémům zatím nepřináší očekávané výsledky a v tisku, televizi a dalších veřejných médiích jsou zatím většinou publikovány případy senzačního charakteru a minimální prostor je věnován výchově a odborným postojům. O to významnější je získávání a uplatňování zkušenosti z mezinárodních aktivit. Pozitivní změny lze očekávat ve spojení s uplatňováním nových poznatků a novelizaci obecných i zvláštních předpisů vztahujících se k této problematice.

V další části hodnotíme podrobněji výsledky dosažené v roce 2000.

Tabulky	Ochrana zvířat v roce 2000 - výsledky kontrol podle kategorií zvířat - výsledky kontrol podle druhu činnosti se zvířaty	str. 17
Mapy	Kontroly plnění zákona na ochranu zvířat - 1994 - 2000	str. 18
Grafy	Počty kontrol podle kategorií zvířat (2. pololetí 1993 - 2000) - hospodářská zvířata - zájmová zvířata - zvířata ZOO a cirkusů - nebezpečné druhy zvířat - volně žijící zvířata - laboratorní zvířata	str. 19
Grafy	Počty kontrolovaných zvířat podle kategorií zvířat (1994 - 2000) - hospodářská zvířata - zájmová zvířata - zvířata ZOO a cirkusů - nebezpečné druhy zvířat - volně žijící zvířata - laboratorní zvířata	str. 20

Grafy	Počty kontrol podle druhu činnosti se zvířaty (2. pololetí 1993 - 2000) - chovy zvířat - obchod se zvířaty - přeprava zvířat - porážky zvířat - pokusy na zvířatech - výuka na zvířatech - veterinární činnost - útulky pro zvířata	str. 21
Grafy	Počty kontrolovaných zvířat podle druhu činnosti se zvířaty (2. pololetí 1993 - 2000) - chovy zvířat - obchod se zvířaty - přeprava zvířat - porážky zvířat - pokusy na zvířatech - výuka na zvířatech - veterinární činnost - útulky pro zvířata	str. 22
Mapy	Uložená opatření při ochraně zvířat - 1994 - 2000	str. 23
Grafy	Doporučená veterinární opatření při péči o zvířata (2. pololetí 1993 - 2000) - hospodářská zvířata - zájmová zvířata - zvířata ZOO a cirkusů	str. 24
Grafy	Podíly porušení zákona č. 246/1992 Sb. (2. pololetí 1993 - 2000) - hospodářská zvířata - zájmová zvířata - zvířata ZOO a cirkusů	str. 25

2. Stručný přehled předpisů ČR ve vztahu k ochraně zvířat

Česká republika projevila zájem co nejrychleji akceptovat a realizovat v našich podmínkách požadavky mezinárodních předpisů, a tím se včlenit do mezinárodních struktur. Postupně proto dochází k přípravě a vyhlášení našich nových předpisů a začlenění českých odborníků do orgánů Rady Evropy (RE), např. do Stálého výboru pro ochranu zvířat chovaných pro hospodářské účely (T - AP), v němž zástupce ČR pan doc. MVDr. Richard Sovják, CSc., zastává funkci viceprezidenta. Naši odborníci se účastní zasedání pracovní skupiny RE pro ochranu zvířat při mezinárodní přepravě (ETS 125), pracovní skupiny pro ochranu zvířat v zájmových chovech (ETS 123) a pracovní skupiny pro ochranu pokusných zvířat (ETS 65). Na tomto úseku je významné, že ve vztahu k RE přijala ČR všechny na daném úseku platné dohody:

Evropskou dohodu o ochraně zvířat chovaných pro hospodářské účely, č. 21/2000 Sb.m.s.,

Evropskou dohodu o ochraně zvířat při mezinárodní přepravě, č. 20/2000 Sb.m.s.,

Evropskou dohodu o ochraně zvířat v zájmovém chovu, č. 19/2000 Sb.m.s.,

Evropskou dohodu o ochraně jatečných zvířat,

Evropskou dohodu o ochraně obratlovců používaných pro pokusné a jiné vědecké účely.

Uvedené dohody vytvářejí základ předpisů pro ochranu zvířat i v ES. V našem právním systému se zatím podařilo převzít obecné zásady uvedených dohod a dalších mezinárodních předpisů, zejména předpisů na ochranu zvířat při porážení a předpisů na ochranu pokusných zvířat. Z auditu provedeného v roce 1999 **agenturou TAIEX** vyplynulo, že ČR velice dobře realizovala na právní úrovni i v praxi obecnou problematiku ochrany zvířat. Bylo však doporučeno neprodleně přistoupit i k převzetí a realizaci směrnic ES, zahrnujících směrnice stanovující minimální standardy ochrany telat, prasat a nosnic a normativní požadavky na standardy pro ochranu zvířat při transportu. SVS ČR se podařilo v druhé polovině roku 2000 aktuálně uplatnit podle nových veterinárních předpisů zpřísnění

podmínek přepravy zvířat. Další podmínky plynoucí z uvedených směrnic ES se zatím nepodařilo do našeho systému předpisů implementovat. Současné speciální předpisy k ochraně zvířat vznikly bezprostředně po politických změnách, které se uplatnily v roce 1989. Vzhledem k vývoji poměrů ve společnosti i vzniku nových předpisů v dalších oborech a činnostech postupně dochází k tomu, že uvedené speciální předpisy v některých oblastech zaostávají za současnou praxí a bude nezbytné je novelizovat. Projednávání novely zákona na ochranu zvířat proti týrání je v legislativním plánu vlády ČR připraveno na rok 2002.

V ložské publikaci jsme problematiku ochrany zvířat v právních předpisech České republiky pro přehlednost rozdělili do dvou základních oblastí. Na tzv. "**přímou ochranu zvířat proti týrání**", zahrnující ochranu zvířat vymezenou právními předpisy, které definují, zakazují a postihují vlastní týrání zvířat, a dále na tzv. "**nepřímou ochranu zvířat proti týrání**", zahrnující ochranu zvířat vymezenou právními předpisy, které upravují zacházení se zvířaty nebo stanoví způsob a podmínky chovu a plemenitby zvířat a péče, tedy předpisy postihující případy, kdy nedochází k týrání zvířat definovanému zvláštním zákonem, ale mohlo by jiným způsobem dojít k poškození zdraví, utrpení nebo narušení pohody (welfare) zvířat. Uvedené rozdělení zachováme i v této publikaci.

Problematika přímé ochrany zvířat v péči člověka souvisí s následujícími právními předpisy ČR:

- **č. 246/1992 Sb. (zákon), na ochranu zvířat proti týrání**, ve znění zákona č. 162/1993 Sb., zákona č. 193/1994 Sb., č. 243/1997 Sb., nálezu ÚS č. 30/1998 Sb.,
- **č. 75/1996 Sb. (vyhláška), kterou se stanoví nebezpečné druhy zvířat**,
- **č. 245/1996 Sb. (vyhláška)**, k provedení paragrafu 5 odst. 3 zákona ČNR č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění zákona č. 162/1993 Sb. a zákona 193/1994 Sb. („**ochrana zvířat při porážení**“),
- **č. 311/1997 Sb. (vyhláška), o chovu a využití pokusných zvířat**.

Příklady zákonů ČR k problematice nepřímé ochrany zvířat v péči člověka při zacházení se zvířaty (upravená jinými předpisy než předpisy proti týrání zvířat) uvádíme pouze v informativním (neúplném) výčtu:

Zdraví zvířat

- **č. 166/1999 Sb. (zákon)**, o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (**veterinární zákon**),
- **č. 286/1999 Sb. (vyhláška)**, kterou se provádějí ustanovení zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), **o zdraví zvířat a jeho ochraně, o veterinárních podmínkách dovozu, vývozu a tranzitu veterinárního zboží, o veterinární asanaci a atestačním studiu**,
- **č. 287/1999 Sb. (vyhláška), o veterinárních požadavcích na živočišné produkty**,
- č. 381/1991 Sb. (zákon), o Komoře veterinárních lékařů České republiky,
- č. 200/1998 Sb. (sdělení), o podepsání Protokolu týkajícího se sanitárních a fytosanitárních opatření a opatření na ochranu zvířat ve vztahu k obchodu k Evropské dohodě zakládající přidružení mezi Českou republikou na jedné straně a Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně druhé.

Chov zvířat

č. 154/2000 Sb. (zákon), o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon),

č. 471/2000 Sb. (vyhláška), kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění a plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon),

č. 242/2000 Sb., (zákon), o ekologickém zemědělství.

Krmiva :

č. 91/1996 Sb. (zákon), o krmivech, ve znění zákona č. 244/2000 Sb.,

č. 451/2000 Sb. (vyhláška), kterou se provádí zákon o krmivech,

č. 147/1996 Sb. (zákon), o rostlinolékařské péči a o změnách některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 409/2000 Sb.,

č. 40/1997 Sb. (vyhláška), kterou se stanoví podrobnosti zabezpečení ochrany včel, zvěře a ryb při používání přípravků na ochranu rostlin.

Léčiva :

č. 79/1997 Sb. (zákon), o léčivech a o změnách a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 149/2000 Sb., č. 153/2000 Sb., č. 258/2000 Sb.

Návykové látky

č. 167/1998 Sb. (zákon), o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění zákona č. 354/1999 Sb., č. 117/2000 Sb., č. 132/2000 Sb.

Chemické látky

č. 157/1998 Sb. (zákon), o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých dalších zákonů, ve znění zákona č. 352/1999 Sb., č. 132/2000 Sb.

Ochrana životního prostředí

č. 17/1992 Sb. (zákon), o životním prostředí, ve znění zákona č. 123/1998 Sb.,

č. 244/1992 Sb. (zákon), o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění zákona č. 132/2000 Sb.,

č. 388/1991 Sb. (zákon), o Státním fondu životního prostředí, ve znění zákona č. 334/1992 Sb.,

č. 282/1991 Sb. (zákon), o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa,

č. 153/2000 Sb. (zákon), o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a produkty a o změně některých souvisejících zákonů.

Ochrana přírody a krajiny

č. 114/1992 Sb. (zákon), o ochraně přírody a krajiny, ve znění zákonného opatření č. 347/1992 Sb., zákona č. 289/1995 Sb., nálezu ÚS č. 3/1997 Sb., zákona č. 16/1997 Sb., 123/1998 Sb., č. 161/1999 Sb., 238/1999 Sb., č. 132/2000 Sb.,

č. 395/1992 Sb. (vyhláška), kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., ve znění vyhlášky č. 105/1997 Sb., č. 200/1999 Sb., č. 85/2000 Sb., č. 190/2000 Sb.,

č. 16/1997 Sb. (zákon), o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně a doplnění zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů,

č. 82/1997 Sb. (vyhláška), kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 16/1997 Sb., o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně a doplnění zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, ve znění vyhlášky č. 264/1998 Sb., redakčního dělení o opravě chyby v částce 106/1998 Sb.,

č. 115/2000 Sb. (zákon), o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy,

č. 360/2000 Sb. (vyhláška), o stanovení způsobů výpočtu výše náhrady škody způsobené vybranými zvláště chráněnými živočichy na vymezených domestikovaných zvířatech, psech sloužících k jejich hlídání, rybách, včelstvech, včelařském zařízení, nesklizených polních plodinách a na lesních porostech.

Myslivost :

č. 23/1962 Sb. (zákon), o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů,

č. 134/1996 Sb. (vyhláška), kterou se provádí zákon o myslivosti,

č. 188/2000 Sb. (vyhláška), kterou se stanoví podrobnosti o předpokladech pro výkon funkce myslivecké stráže a o jejich ověřování, vzor služebního odznaku se státním znakem a průkazu myslivecké stráže, ve znění opravy tiskových chyb v částce 83/2000 Sb.

Rybářství

č. 102/1963 Sb. (zákon), o rybářství, ve znění pozdějších předpisů,

č. 103/1963 Sb. (vyhláška), kterou se vydávají prováděcí předpisy k zákonu o rybářství, ve znění pozdějších předpisů,

č. 189/2000 Sb. (vyhláška), kterou se stanoví podrobnosti o předpokladech pro výkon funkce rybářské stráže a o jejich ověřování, vzor služebního odznaku se státním znakem a průkazu rybářské stráže.

Ochrana zdraví lidí

č. 258/2000 Sb. (zákon), o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů.

Podnikání - obchod se zvířaty a jejich drezúra

č. 455/1991 Sb. (zákon), o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů.

Ostatní

č. 71/1967 Sb. (zákon), o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů,

č. 368/1992 Sb. (zákon), o správních poplatcích, vybíraných správními orgány ČR, ve znění pozdějších předpisů,

č. 200/1990 Sb. (zákon), o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů,

č. 231/1996 Sb. (vyhláška), kterou se stanoví paušální částka nákladů řízení o přestupcích,

č. 140/1961 Sb. (zákon), trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.

3. Program ochrany pohody zvířat

Akce k ochraně zvířat proti týrání byly podle PROGRAMU OZ vyhodnocovány v České republice od roku 1993. Metodicky toto hodnocení vychází jak ze standardních mezinárodních požadavků pro sledování ochrany zvířat, zejména požadavků na kontrolu využití pokusných zvířat, tak i z Metodického pokynu SVS ČR č. 5/1993, následně pak z Metodického návodu SVS ČR č. 2000/01/EPIZ, které byly vydány ústředním ředitelem. Realizací nového veterinárního zákona se od r. 2000 změnil i název na „PROGRAM OCHRANY POHODY ZVÍŘAT“. Novelizovaný metodický návod stanoví, že odbornou činnost péče o pohodu a ochranu zvířat proti týrání, zejména metodické řízení dozoru a výkon dozoru ve vyhrazených případech, pravidelné hodnocení činnosti, předkládání opatření a odborných návrhů, provádí v rámci SVS ČR odbor ochrany zdraví a pohody zvířat - oddělení péče o pohodu zvířat.

Pro výkon dozoru nad dodržováním povinností uložených chovatelům a ostatním fyzickým a právnickým osobám veterinárním zákonem a zákonem OZT pověřil OVS své inspektory pro odbornou činnost.

Hlavní inspektor pro ekologii je pověřen vedením odborného úseku péče o pohodu a dozoru nad ochranou zvířat na úrovni OVS. Metodicky tuto činnost řídí, zabezpečuje evidenci akcí v počítačové aplikaci „Program OZ“, zpracovává plán akcí, vede a archivuje odbornou dokumentaci. Zabezpečuje odeslání dat Informačnímu centru SVS ČR (IC SVS ČR) a podle potřeby a možností software „Program OZ“ provádí hodnocení výsledků získaných z příslušné správní oblasti. Z konkrétní odborné a dozorové činnosti v rámci ochrany zvířat proti týrání a péče o pohodu se zaměří na ochranu zvířat v zájmových chovech, ochranu volně žijících zvířat a zvířat v zoologických zahradách, cirkusech a podobných zařízeních, ochranu pokusných zvířat, spolupráci se zájmovými chovatelskými a ochránářskými organizacemi, výchovnou a osvětovou činnost na tomto úseku.

Hlavní inspektor pro epizootologii svou konkrétní odbornou a dozorovou činnost v rámci ochrany zvířat proti týrání a péče o pohodu zaměří na ochranu hospodářských zvířat v chovech, při přemísťování, na svodech a ochranu zvířat při veterinární činnosti.

Hlavní inspektor pro hygienu potravin a surovin živočišného původu svou konkrétní odbornou a dozorovou činnost zaměří na kontrolu přepravy zvířat na jatky a kontrolu ochrany zvířat při porážení, včetně kontroly rituálních porážek.

Uvedené základní rozdělení odborné a dozorové činnosti v rámci ochrany zvířat proti týrání a péče o pohodu nevyklučuje možnost zastupitelnosti inspektorů a výkon jiné než konkrétně metodickým návodem vymezené činnosti.

Vlastní kontrolní program a četnost dozorových akcí má zohlednit rozdíly mezi činnostmi ve velkých městech a okresech se zemědělskou produkcí, organizační zabezpečení a další odborná specifika příslušné správní oblasti. Odborný rozsah prováděných kontrol vychází z podmínek stanovených platnými předpisy (např. vyhláška č. 245/1996 Sb., vyhláška č. 311/1997 Sb.). Je stanoven například podle druhů zvířat a prováděné činnosti podle zásad uživatelského manuálu „Program OZ“. Prognózování četnosti dozorových akcí a plánování činnosti má vycházet ze stanovených zásad: např. stanoví **v chovech hospodářských zvířat** kontroly ve stájích a ostatních prostorech pro chov (v rybářství apod.) - kontroluje se každoročně 25 % z celkového počtu, jatky včetně porážkových míst - minimálně 1x ročně, zoologické zahrady - 1x ročně, cirkusy a podobná zařízení - vždy při příjezdu na správní území.

Při dozoru nad ochranou v zájmových chovech se chovy (např. psů, koček a terarijních zvířat) kontrolují namátkově, chov nebezpečných druhů zvířat minimálně 1x ročně, obchody se zvířaty v zájmovém chovu minimálně 1x ročně, útulky apod. minimálně 1x ročně. Zvýšenou pozornost se doporučuje věnovat péči o zvířata na výstavách, zařízením pro výkonnostní zkoušky apod.

Dozor nad ochranou volně žijících zvířat zahrnuje např. kontrolu v záchranných stanicích pro hendikepovaná zvířata 1x ročně, myslivecké chovy zvěře (obory, chovy lišek pro norování) 1x za 2 roky, odchytové akce - při každé akci. Zvýšenou pozornost se doporučuje věnovat akcím, při kterých je manipulováno s větším počtem zvířat, odchytům zajíců apod.

Podle metodického návodu se **dozor nad ochranou pokusných zvířat** provádí v uživatelských zařízeních - se stabilními prostory - 2x ročně, alternativní pokusné prostory - při každém projektu pokusu, chovná zařízení 1x ročně, dodavatelská zařízení 1x ročně. Zvýšenou pozornost se doporučuje věnovat při pokusech v alternativních objektech a prostorech, při pokusech s volně žijícími druhy zvířat včetně kroužkování ptáků apod.

Pro výše uvedenou činnost OVS stanoví plán. Údaje získané v rámci plánované činnosti se doplňují i o šetření v případech, kdy jsou podána oznámení na porušení zákona. Tyto akce se rovněž evidují v databázích „Programu OZ“.

Při dozorových akcích příslušný hlavní inspektor vychází ze zásad zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v platném znění, vždy zpracovává „Protokol o kontrolním zjištění“, jehož údaje se zaznamenávají podle zásad

uživatelského manuálu „Program OZ“ do databáze příslušné OVS. Hlavní inspektor pro ekologii OVS pravidelně odesílá data z databáze vždy nejpozději do 6. dne následujícího měsíce do IC SVS ČR v Liberci.

IC SVS ČR v Liberci zpracovává celostátní přehledy o činnosti na úseku ochrany zvířat proti týrání a péče o pohodu měsíčně a celoročně, případně zpracovává další analýzy podle požadavků SVS ČR. Významné je využití programu „Datamap“, který umožňuje při využití kódů katastrálních území činnost lokalizovat do mapy příslušného okresu, regionu nebo celé ČR. Protože využívané katalogy (např. katalog zvířat, katalog stájí atd.) jsou společně pro celý informační systém SVS ČR, lze modifikovaně využívat dat i ve vztahu k programům epizootologickým a hygienickým. V roce 1998 byl doplněn software „Programu OZ“ o další hodnotící prvky, které umožňují přehlednější zpracování dat a výsledků. Záměrně došlo k modernizaci formy zpracování této publikace tak, aby ji bylo možné současně publikovat dvojjazyčně v tisku i v elektronické formě, při zachování kompatibility s ostatními informačními materiály zpracovávanými Informačním centrem SVS ČR.

Tabulka	Ochrana zvířat v roce 2000 - výsledky kontrol podle zákona č. 246/1992 Sb. (2 strany)	str. 26
Tabulka	Ochrana zvířat v roce 2000 - soudní projednávání § 203 - týrání zvířat	str. 28

4. Dozorová a kontrolní činnost

Od zahájení dozorové činnosti, tj. od 1.7.1993, provedli inspektoři OVS celkem 71 045 dozorových akcí.

V roce 2000 se podílelo na plnění úkolů dozorové a kontrolní činnosti na území celé ČR, obvykle při současném plnění dalších odborných úkolů, např. na úseku prevence nálezů, veterinární ekologie a kontroly na jatkách a porážkových místech, **346 inspektorů OVS**. Všichni uvedení pracovníci – veterinární lékaři, splňovali kvalifikační předpoklady, protože v průběhu roku se uskutečnil v Institutu celoživotního vzdělávání Veterinární a farmaceutické univerzity Brno (VFU) další kvalifikační kurz (podle § 26 zákona OZT), a bylo proto možné po zkouškách doplnit stav kvalifikovaných odborníků OVS.

Celkem bylo v roce 2000 v ČR evidováno 13 834 dozorových akcí ochrany zvířat, při nichž byly kontrolovány činnosti s více než 27 milióny zvířat.

Počet kontrolních akcí se podle předpokladu zachoval v rozsahu, kterého bylo programově dosaženo již v roce 1997. V dalším období se předpokládá, že doplněním sledovaných parametrů bude dále docházet k rozšíření odborné náplně a k jejímu zkvalitnění, ale že počet akcí se nebude zvyšovat. Přehledné mapy ukazují rozsah a územní rozložení dozorových a kontrolních akcí. Činnost je přirozeně koncentrována podle různých specifíků, např. intenzity chovatelské činnosti a chovatelské specifiky městských center. Počty ukládaných opatření a jejich geografické rozložení by měly tedy návaznost na určitou regionalizaci činností se zvířaty, ale souvisí i s důsledností a aktivitou inspektorů. Problémem je, že stavy některých kategorií zvířat jsou v posledním období dosti proměnné a mění se i počet obsazených stájí a že chovatelé neměli dosud povinnost tyto změny oznamovat.

Vzhledem k četnosti populace zvířat v ČR, zejména vysokým počtům drůbeže a ryb, je přirozené, že v prováděných rozborech bylo nejčetnější zastoupení skupinou hospodářských zvířat, ve které bylo kontrolováno více než 27 miliónů zvířat. Při hodnocení údajů je třeba si uvědomit, že vzhledem ke strukturování „Programu OZ“ může být některé ze zvířat kontrolováno opakovaně při některých činnostech, které se s ním provádějí, např. přeprava a následně porážka.

Při sledování činnosti provozované se zvířaty bylo v průběhu pětiletého období nejvíce kontrol prováděno v chovech zvířat, při obchodu s nimi a při vnitrostátní přepravě. Paradoxně nejvíce přestupků (172) a doporučených opatření (243) bylo doposud každoročně zjišťováno v zájmových chovech zvířat, tedy v chovech, kde by zvířata měla být chována pro naplnění zájmových aktivit člověka.

K hlubší analýze příčin a k zaměření případných preventivních opatření přispělo zavedení „**vyhodnocování výsledků kontrol podle zákona č. 246/1992 Sb.**“ uvádějící podle kódů údaje o porušení zákona. Kódování v příslušné tabulce je shodné s označením paragrafů, odstavců a písmen zákona. Při posuzování předkládané tabulky je třeba si uvědomit, že nelze porovnávat (např. pro souběžnost několika porušení zákona v jednom chovu) prosté součty z této tabulky s výsledky uváděnými v tabulkách „Výsledky kontrol podle kategorií zvířat“ nebo „Výsledky kontrol podle druhu činnosti se zvířaty“, které byly získány jiným metodickým postupem. Předkládaná analýza jen potvrzuje již dříve publikované údaje, že nejvíce problémů je zjišťováno při porušování § 4 písm. k) zákona OZT, tj. při zajištění podmínek pro chov (179 případů), dále při zajištění dostatečné a nezávadné výživy zvířat, tedy podle § 4 písm. c) (112 případů). Tato zjištění jsou mírně snížena proti roku 1999 (197 případů) a liší se podle druhu zvířat.

V roce 2000 byly ve 275 případech předány podněty ke správnímu nebo trestnímu řízení. Počet podání podnětů se proti roku 1997 (474 podání) snížil. Ve vztahu k roku 1999 jsou údaje prakticky shodné. Dosud každoročně opakujeme, že přesto, že výnos z uložených pokut je příjmem obcí, výsledky některých správních řízení obecních úřadů k řešení přestupků nebo správních deliktů nepřinášejí očekávaný efekt, nejsou kvalifikovaně projednávány a důsledně řešeny.

Podle údajů Ministerstva spravedlnosti ČR bylo v roce 2000 pro týrání zvířat (Trestní zákon, § 203) stíháno 56, obžalováno 50 a odsouzeno 20 osob.

4.1. Dozor v chovech hospodářských zvířat

Český statistický úřad uvádí k 1.3.2000 stav **skotu celkem 1 573 530 kusů, z toho krav 614 787; prasat celkem 3 687 976 kusů, z toho prasnic 296 811; stav drůbeže byl podle MZe celkem 30 784 000 kusů, z toho slepic 11 739 000, krůt 669 000, hus 132 000, kachen 446 000.** Proporcionalita kontrolní činnosti organizované podle PROGRAMU OPZ vyplývá z porovnání počtů kontrolovaných zvířat s počtem kontrol. Obdobně jako při předchozích hodnoceních, největší podíl sledovaného souboru podle počtu zvířat představovaly technologie chovu, porážek a kontroly přepravy drůbeže. Následovaly počty ryb, počty prasat a počty skotu. Četnost kontrol, pokud byla hodnocena podle jednotlivých druhů hospodářských zvířat, dokazuje, že rozložení akcí bylo úměrné počtu ustájených zvířat. Nejvíce kontrol bylo provedeno v chovech skotu, proti tomu vysoké počty zkontrolované drůbeže byly získány jen poměrně nízkým počtem dozorových akcí. V roce 1999 se počet kontrol při činnostech s hospodářskými zvířaty (např. chov, přeprava, porážení na jatkách), při kterých bylo kontrolováno více než 26 miliónů zvířat, proti roku 1998 zvýšil jen minimálně na 8 363 kontrol. Naopak v roce 2000 byl pokles počtu kontrolovaných zvířat kolem 1,5 milionu. V tak velkém souboru to však nepovažujeme za rozhodující. Současně si je třeba uvědomit, že při numerickém hodnocení některá zvířata, respektive skupiny, jsou kontrolovány během roku opakovaně (např. kontrola stejných hejn drůbeže při chovu, při přepravě a na jatkách), kontrola se také opakovaně vykazuje i v případech zjištěných nebo odstraňovaných nedostatků.

V uložených nápravných opatřeních došlo ke zvýšení počtu ze 171 případů v roce 1999 na 241 v roce 2000, přitom absolutní počet postižených zvířat poklesl na 158 882 zvířat. Podnět pro porušení zákona při péči o hospodářská zvířata byl obcím předložen v 94 případech. V roce 1999 to bylo 97 případů. Tento trend je možné hodnotit příznivě, současně je třeba si uvědomit, že za jednotlivými přestupky a delikty, podanými ke správnímu řízení, se v absolutních číslech skrývá utrpení více než několika desítek tisíc hospodářských zvířat. Podle hodnocení jednotlivých případů je možné konstatovat, že se začíná prosazovat trend, kdy větší, lépe organizované podniky dosahují i lepší úrovně v péči o pohodu zvířat. K extrémním případům dochází většinou tam, kde individuální chovatelé nezvládli konkurenční tlak.

Správní řízení, nápravná opatření nebo nevyhovující péče jsou v chovech hospodářských zvířat po celé několikaleté sledované období ukládána na základě opakujících se příčin. Nejčastěji nevyhovují podmínky chovu zvířat, není zabezpečena dostatečná výživa a napájení, nejsou dodržovány zoohygienické poměry, údržba a čistota stájí. Neúspěchy v chovu nebo nedostatečná péče o zvířata vede k úniku zvířat. Byly zaznamenány 3 případy ohrožení člověka volně se pohybujícím býkem. Vyskytují se případy celkového zanedbání zvířat a podmínek péče o ně, poškození jejich kondice a zdravotního stavu v rozsahu, který v dřívějším období nebyl zjišťován. Zvířata v řadě případů neměla zabezpečeny ani základní podmínky v pastevních prostorech, a proto docházelo k jejich úhynu.

V protokolech k šetření jsou komentovány **konkrétní případy**, které dokreslují rozsah utrpení zvířat, z nichž uvedeme několik příkladů. Např. v okresech Cheb a Trutnov bylo po delší době opětovně zaznamenáno zarůstání řetězů do krku skotu. V okrese Písek byl popsán případ, kdy 10 silně vyhublých kusů skotu, z toho jeden uhynulý, bylo ve stáji, ve které mrva dosahovala do výšky 2 m. Obdobné poměry byly zjištěny i v chovech prasat a ovcí. OVS Český Krumlov předala Policii ČR k vyšetření případ úmyslného poranění 2 dojnic. K chovu byly v některých případech používány nevypělé jalovice (okres Cheb), případně prasnice. V řadě případů nebyla zvířatům poskytnuta poporodní péče. Utrpení zvířat bylo zaznamenáno při havárii kamionů se 62 kusy býků, při které bezprostředně uhynulo 9 býků a následně byly odporaženy další 3 kusy (Frýdek-Místek). Úhyn 4 ks dojnic byl zaznamenán po přepravě, která přesáhla dobu 6 hodin za extrémních teplot (kolem 35° C), a to v okrese Kroměříž. Důsledky byly vyvozeny i z nedovoleného kupírování ocasů u 150 kusů skotu. Přestupky a nedostatečná péče (přerůstání kopyt, kachexie apod.) byly zjištěny i v chovech koní (Liberec). Ve výčtu by bylo možné pokračovat, včetně popisu úhynu vyhladovělé drůbeže, popisu otrav ryb a problémů při jejich stánkovém prodeji.

Při dozorových akcích zaměřených na ochranu jatečných zvířat byly zjištěny nedovolené způsoby porážek hospodářských zvířat a další porušení vyhlášky č. 245/1996 Sb. při nakládání jatečných zvířat, při jejich pohánění nedovoleným způsobem - kopání, bití, nedovolený způsob použití elektrických poháněčů. Tyto případy lze shrnout s tím, že v 28 případech byla uložena nápravná opatření; tyto případy se týkaly 1 673 zvířat. Správní přestupkové řízení bylo zahájeno v 15 případech. **V roce 2000 bylo poraženo celkem 429 267 kusů skotu, (z toho 19 619 telat) a 4 513 596 prasat.** Při dlouhodobém sledování úhynů je nepříznivý stav, tedy nárůst případů, zjišťován přes provedená opatření. U krav, u prasat a telat se tato opatření projevila v mírném poklesu případů. Obdobně jako přeprava na jatky je orgány SVS ČR kontrolována také vnitrostátní i mezinárodní přeprava zvířat.

Vzhledem k **mezinárodním problémům v přepravě jatečných koní** byla této problematice věnována zvýšená péče. Řada zásilek, zejména v druhém pololetí, kdy se uplatnila opatření SVS ČR, která zpřísnila podmínky transportu a stanovila nezbytnost „Plánu přepravy“ jako součásti veterinární dokumentace zásilky koní, ale i skotu, prasat, ovcí a koz, nemohla být vpuštěna na území ČR. Celkový počet tranzitovaných koní poklesl v roce 2000 na 82 588 kusů (z 89 027 kusů v roce 1999), z toho bylo jatečných koní 82 127 kusů, sportovních koní 430, plemenných koní 3 kusy a ostatních lichokopytníků (osli, zebry apod.) 28. Pokles byl zaznamenán i v tranzitu skotu a ovcí.

Mapy	Kontroly chovu zvířat - zákon na ochranu zvířat neporušen - 1994 - 2000	str. 29
Mapy	Kontroly chovu zvířat - zákon na ochranu zvířat porušen - 1994 - 2000	str. 30
Grafy	Chovy hospodářských zvířat - počty kontrolovaných zvířat 1999 a 2000 - počty kontrol 1999 a 2000	str. 31
Mapy	Kontroly vnitrostátní přepravy zvířat - 1994 - 2000	str. 32
Tabulky	Počty kontrolovaných zvířat při vývozu, dovozu a tranzitu v roce 2000 Počty kontrolovaných laboratorních zvířat při vývozu, dovozu a tranzitu v roce 2000	str. 33
Mapy	Kontroly porážek zvířat - 1994 - 2000	str. 34
Mapy	Kontroly rituálních porážek zvířat - 1994 - 2000	str. 35
Grafy	Úhyny skotu, telat a prasat na jatkách (1993 - 2000) - úhyny při přepravě na jatky - úhyny při ustájení na jatkách	str. 36

4.2. Dozor v zájmových chovech

Při dozorových akcích v zájmových chovech byl zaznamenán mírný pokles počtu kontrol na 3 770. K tomu je však třeba ještě připočítat **468 kontrol provedených v chovech nebezpečných druhů zvířat**. Za významný považujeme pokles počtu kontrolovaných zvířat v zájmových chovech na 1 970 964. Podle analýzy dat se v tomto roce snížily počty kontrolovaných chovů a přepravy akvarijních ryb. Při 243 dozorových akcích byla uložena nápravná opatření, která se celkem týkala 2 618 zvířat. Ve 172 případech byl podán podnět ke správnímu nebo trestnímu řízení. Vážná porušení předpisů a těžší delikty, týkající se extrémních případů zacházení se zvířaty v zájmových chovech, opět zaznamenaly mírné zvýšení. Ve spolupráci s orgány ochrany životního prostředí byly zpřísněny kontroly a evidence **chovů nebezpečných druhů zvířat** v zájmových chovech. Počet dozorových akcí proto stoupl na 468. V 10 případech byla uložena nápravná opatření a správní řízení se týkalo 8 případů.

V roce 2000 SVS ČR vydala nový metodický návod č. 2000/05/EPIZ „**Veterinární podmínky pro zřizování, provoz a kontrolu útulků a obdobných zařízení**“. V souladu s podmínkami tohoto návodu bylo provedeno celkem 234 kontrol v útulcích, ve kterých bylo 12 992 zvířat, převážně psů a koček. Opatření musela být doporučena v 11 případech a vztahovala se na více než 660 zvířat. Ve 4 případech byl dán podnět pro správní řízení. Problematické jsou podmínky v útulcích především v obdobích po prázdninách a po vánocích. Častým nedostatkem je nesprávně vedená evidence zvířat. Výdej zvířat mnohde komplikuje snaha některých členů zájmových ochranných sdružení o kontrolu podmínek u občanů, kteří si zvířata přebírají do náhradní péče. Problémem jsou chovy zvířat, ve kterých se občané snaží poskytnout ochranu náhodně získaným zvířatům, mnohdy však v takových chovech nejsou splněny ani základní podmínky, jejich provozovatelé nedovedou odhadnout náklady spojené s touto péčí a dochází ke konfliktním situacím.

V některých městech se dařilo s menším či větším úspěchem prosazovat program regulace populace toulavých koček a psů (omezování potravních zdrojů, odchyt, kastrace a sterilizace zvířat). Významnou osvětovou činnost na tomto úseku vyvíjí Nadace na ochranu zvířat.

Nejčastěji, ve 121 případech, byly zjišťovaným nedostatkem nevyhovující podmínky chovu, např. nedostatečně veliký a nevhodně upravený prostor (36 případů), chov psů trvale uvázaných u boudy (7 případů) zoohygienické závady atd. V 88 případech se jednalo o omezování nebo nezabezpečení výživy. Prakticky každá OVS uvádí alespoň jeden takový případ. Těchto přestupků se dopouštěli i majitelé koní pro zájmovou činnost, králíků, drůbeže, ale v převážné míře byli poškozenými zvířaty psi. K utrpení zvířat v řadě případů dochází i proto, že občané nedodrží ustanovení § 13 zákona OZT a zvířata dostatečně nezabezpečí proti úniku.

V závěru roku proběhla mediální kampaň, vyvolaná několika zahraničními případy, kdy pes napadl, případně usmrtil člověka. SVS ČR poskytla k uvedené problematice analýzu podle podkladů veterinární evidence. V této době se také vyostřily postoje skupin občanů k uvedenému problému a k problematice chovů psů vůbec. Odborné hodnocení podmínek v našich chovech bylo možné vyvodit i z výsledků výzkumu etologie psů v podmínkách ČR (BARANYIOVÁ, E., HOLUB, A.: 1998, 1999, 2000). V roce 2000 byly vědecké veřejnosti předloženy další výsledky průzkumu chování psů v českých domácnostech, a to na 27. Etologické konferenci České a slovenské etologické společnosti a na 34. Mezinárodním kongresu o aplikované etologii (Florianópolis, Brazílie). S výsledky této studie bude seznámena i chovatelská veřejnost.

Nevalnou úroveň vztahu a respektování zákonů však dokazují někteří chovatelé psů stále i tím, že na výstavách a jiných svodech prezentují jedince plemen dobrman, boxer, knírač atd. s kupírovanýma ušima, přestože tento zákrok je zákonem OZT zakázán.

Při **kontrolách v prodejnách zájmových zvířat** byly vyvozeny závěry tam, kde nebyly dodržovány stanovené podmínky (prostory pro zvířata, nedostatečná evidence prodaných exemplářů), případně byly prodávány neodpovídající pomůcky (ostnaté obojky apod.), krmiva, která měla prošlou expirační lhůtu. V tomto roce se prodej zvířat pro zájmové chovy a drezúra cirkusových zvířat staly vázanými živnostmi s požadavkem na splnění kvalifikačních předpokladů.

V Institutu pro celoživotní vzdělávání VFU dále probíhala i v roce 2000 odborná příprava pracovníků zařízení obcí a členů zájmových organizací, jako kvalifikace pro zabezpečení odchytu toulavých zvířat a péče o ně.

Mapy	Kontroly obchodů se zájmovými zvířaty - 1994 - 2000	str. 37
Mapy	Kontroly veterinární činnosti - 1994 - 2000	str. 38
Mapy	Kontroly útulků pro zvířata - 1994 - 2000	str. 39

4.3. Dozor nad péčí o volně žijící zvířata

SVS ČR vydala k podmínkám farmových chovů a chovů původně volně žijících zvířat metodický návod č. 2000/08/EPIZ „VETERINÁRNÍ PODMÍNKY PRO FARMOVÉ CHOBY“, ve kterém jsou nepřímo stanoveny podmínky pro zájmové chovy původně volně žijících druhů zvířat a zvěře. ÚKOZ vydala s použitím původních německých materiálů doporučení „PODMÍNKY CHOVU SAVCŮ VOLNĚ ŽIJÍCÍCH DRUHŮ V ZAJETÍ“, které stanoví pro uvedené druhy prostorové nároky, nároky na výživu, manipulaci při odchytu atd. Další doporučení – pro chov ptáků a plazů - prochází schvalovacím a připomínkovým řízením.

Dozorových akcí bylo na tomto úseku provedeno 228 a bylo při nich kontrolováno 101 848 zvířat. Nápravná opatření byla uložena ve 4 případech, pro poškozování nevhodnou technologií chovu. Orgány dozoru se podílely na **vyšetřování případů pytláctví zvěře i ryb. V zoologických zahradách, cirkusech a podobných zařízeních bylo provedeno 157 kontrol**, při kterých bylo kontrolováno 18 024 zvířat.

4.4. Dozor nad chovem a využitím pokusných zvířat

V ČR bylo v uvedeném roce použito k pokusům celkem 265 697 zvířat (111 421 laboratorních myší, 37 443 laboratorních potkanů, 9 974 laboratorních králíků atd.). Ve srovnání s rokem 1994 (použito celkem 559 tisíc), byl zaznamenán vyšší podíl alternativních metod pokusů a pokles počtu pokusných zvířat. Proti roku 1999 se pak počet zvýšil vzhledem k tomu, že došlo k nárůstu počtu evidovaných pokusů, při kterých byli využiti ptáci.

Sumární výsledky dovozu, vývozu a průvozu zvířat, včetně zvířat laboratorních, byly sestaveny na základě dat z pohraničních veterinárních stanic v ČR.

Dozorových akcí v zařízeních pro laboratorní zvířata bylo provedeno 177. Při 161 kontrolách pokusů na zvířatech bylo evidováno 146 678 kontrolovaných zvířat. Výuka s použitím zvířat byla kontrolována 40krát. Při kontrolách v chovech laboratorních zvířat byla uložena opatření k dodržování stanovených zásad karantény a změn technologických postupů.

Orgány veterinární správy prováděly kontroly veterinárních podmínek zařízení pro provádění pokusů na zvířatech. Na jednotlivých pracovištích v roce 2000 podle **vyhlášky č. 311/1997 Sb., o chovu a využití pokusných zvířat** posuzovali odborní posuzovatelé ÚKOZ podmínky pro udělení akreditace pro uživatelské zařízení nebo podmínky pro vydání osvědčení pro chovné nebo dodavatelské zařízení. ÚKOZ během roku udělila 62 rozhodnutí o udělení akreditace a 13 rozhodnutí o vydání osvědčení. Podle uvedeného předpisu musí od 1.1.2001 mít všechna pracoviště, která provádějí pokusy na zvířatech, akreditaci. Všichni pracovníci, kteří řídí a kontrolují pokusy na zvířatech, musí splňovat kvalifikaci podle § 17 zákona OZT. Laboratorní zvířata smějí být dodávána pouze z chovných a dodavatelských zařízení s osvědčením. Základní informace včetně materiálů potřebných k získání akreditace nebo osvědčení jsou zveřejněny na internetové stránce: <http://www.mze.cz/cz/ukoz>.

V rámci celoživotního vzdělávání VFU Brno a ČZU Praha uspořádaly další kurzy v Praze a Brně pro pracovníky, kteří mají řídit a kontrolovat pokusy na zvířatech (§ 17 zákona OZT). Dva obdobné kurzy byly připraveny pro technický personál uživatelských zařízení.

Mapy	Kontroly pokusů se zvířaty - 1994 - 2000	str. 40
Mapy	Kontroly výuky na zvířatech - 1994 - 2000	str. 41
Tabulka	Počty a druhy zvířat použitých v pokusech (1994 - 2000)	str. 42
Tabulka	Počty a druhy zvířat použitých v pokusech podle rezortů - 2000	str. 43
Tabulky	Počty zvířat použitých v pokusech pro vybrané účely v roce 2000 Počty zvířat použitých v pokusech zabývajících se nemocemi a poruchami v roce 2000 Počty zvířat použitých v pokusech pro vybrané účely na ochranu člověka, zvířat a životního prostředí před jedovatými látkami nebo pro jiné vyhodnocení bezpečnosti v roce 2000 (2 strany)	str. 44
Grafy	Počty zvířat použitých v pokusech (1994 - 2000) - myš laboratorní - potkan laboratorní - morče domácí - králík domácí - pes domácí - kočka domácí - prase domácí - hovězí dobytek - ovce a kozy - ptáci - ryby - celkem zvířata Podíly zvířat použitých v pokusech (1995 - 2000) (3 strany)	str. 46

5. Činnost Ústřední komise pro ochranu zvířat

Složení ÚKOZ v roce 2000:

Předseda: Jan Kráček – senátor Senátu PČR

Členové komise pracovali v jednotlivých výborech, jejichž předsedové jsou místopředsedy ÚKOZ :

Výbor pro ochranu hospodářských zvířat:

Předseda výboru :	MVDr. Jiří Dousek	- Státní veterinární správa ČR
Členové:	Mgr. Ing. Karel Hron	- Ministerstvo vnitra
	JUDr. Jana Prchalová	- Ministerstvo životního prostředí
	Doc. MVDr. R. Sovják, CSc.	- Ministerstvo zemědělství, viceprezident T-AP RE
	MVDr. Jan Šimr	- Komora veterinárních lékařů
	Ing. Josef Zatloukal, CSc.	- Ministerstvo dopravy
	Ing. Jiří Zedníček	- Agrární komora ČR

Výbor pro ochranu zvířat v zájmových chovech:

Předseda výboru :	MVDr. Milan Snášil, CSc.	- Moravsko-slezský spolek pro ochranu zvířat
Členové:	Zbyněk Laube	- Český svaz chovatelů
	Radovan Valeš	- Liga na ochranu zvířat
	Ing. Zdeněk Burda, CSc.	- Společnost pro vědu o laboratorních zvířatech

Výbor pro ochranu volně žijících zvířat:

Předseda výboru:	RNDr. Dana Holečková	- Unie českých a slovenských zoologických zahrad
Členové:	Mgr. Pavel Hlavička, CSc.	- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
	Ing. Dita Michaličková	- Český svaz ochránců přírody
	Mgr. Marie Zelená	- Ministerstvo životního prostředí
	Ing. František Havránek, CSc.	- Ministerstvo zemědělství (lesnictví, myslivost)

Výbor pro ochranu pokusných zvířat:

Předseda výboru :	Ing. Lukáš Jebavý, CSc.	- Ministerstvo průmyslu a obchodu
Členové:	MUDr. Adriana Hammerová	- Ministerstvo zdravotnictví
	Ing. Iva Pipalová	- Společnost pro vědu o laboratorních zvířatech
	MVDr. Stanislav Špelda	- Ministerstvo obrany
	MUDr. Helena Tlaskalová, DrSc.	- Akademie věd ČR (Nár. platforma pro alt. metody)

Sekretariát ÚKOZ:

Tajemník	Ing. Zdeněk Burda, CSc.
Právník:	JUDr. Zuzana Bílková
Informatik:	Ing. Jiří Novák
Referent:	Dana Hipmanová

V uvedeném složení se v průběhu roku 2000 sešli členové ÚKOZ na 7 plenárních zasedáních. Převažující náplní těchto zasedání byla schvalovací řízení k akreditaci uživatelských zařízení a vydávání osvědčení pro chovná a dodavatelská zařízení pokusných zvířat, odborná problematika vycházela i z námětů mezinárodních orgánů (T-AP RE, ETS 65, 123 a 125 RE, TAIEX, ES), další projednávaná problematika souvisela s odbornými problémy vyplývajícími z následující činnosti jednotlivých výborů.

5.1. Činnost Výboru pro ochranu hospodářských zvířat

Výbor pracoval podle schváleného programu. V roce 2000 se konalo celkem 7 zasedání výboru, přitom šest jednání bylo pravidelných a jedno se konalo mimořádně k přípravě novely zákona na ochranu zvířat. Významnou náplní činnosti, na které se členové výboru podíleli, bylo připomínkování a návrhy předpisů, z nichž lze jako příklady (neuvádíme přesné názvy předpisů, pouze stručný nástin problematiky) uvést:

- Vyhláška č. 134/1996 Sb. - doby hájení zvěře,
- Zákon č. 29/2000 Sb. - zákaz přepravy zvířat poštou,
- Návrh novely zákona o rybářství - pracovní znění,
- Novelizované Metodické návody SVS ČR - informace,
- Novela vyhlášky č. 194/1997 k zákonu o krmivech,
- Návrh zákona o ekologickém zemědělství,
- Návrh vyhlášky k zákonu o ekologickém zemědělství,

- Návrh vyhlášky k zákonu o stavbách – stavby pro hospodářská zvířata,
- Návrh vládního nařízení o přepravě zvířat,
- Návrh vyhlášky MZe k zákonu o šlechtění a plemenitbě,
- Novela vyhlášky č. 222/1996 Sb., k zákonu o krmivech,
- Návrh novely zákona č. 147/1996 Sb., o rostlinolékařské péči,
- Návrh Sektorový program - Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství,
- Připomínkování metodiky MZe k programu SAPARD,
- Příprava k přijetí Evropských dohod - ochrana jatečných zvířat, ochrana pokusných zvířat,
- Připomínky k Metodickému návodu ÚKOZ - Pokusy - akreditace.

Výbor se ve spolupráci s výborem na ochranu volně žijících zvířat podílel na zpracování publikace „Doporučení ÚKOZ - podmínky chovu savců volně žijících druhů v zajetí“. Z podnětu k obnovení spolupráce s chovatelskými svazy, při kterém jim byly zaslána výzva ke zpracování řádů, byly zpracovány:

- Řád chovu prasat ŠCHP,
- Řád chovu skotu bez produkce mléka SCHMPS,
- Řád chovu skotu s mléčnou produkcí SCHCSTRS, SCHJS,
- Registrační a tetovací řád v chovech činčil - ČSCH.

Podle již dříve schválených řádů byly vyhodnoceny údaje o kontrole dopingů koní za rok 1999 a byla provedena změna dostihového řádu ACHPAK. K propagaci Řádu chovu prasat byla vydána ve spolupráci s ČSCHP publikace "Zásady welfare v chovech prasat". Pravidelně sledovanou problematikou byla kontrola plnění Programu OZ 1999 a 2000. K této problematice a k činnosti ÚKOZ se uskutečnila dne 18.4.2000 tisková konference ÚKOZ a SVS ČR. Výbor, zejména jeho předseda, se podílel na přípravě seminářů, na nichž byla ÚKOZ spolupřátající organizací (označení *) nebo alespoň prezentoval činnost výboru přednesením referátů. Jednalo se o tyto akce:

- Mezinárodní konference Ochrana zvířat a welfare - Brno 2000*,
- Mezinárodní konference Bioklimatologie - Brno 2000*,
- Seminář TAIEX - Podmínky ochrany zvířat v EU a ČR*,
- Seminář TAIEX - Přeprava zvířat - Bratislava 2000*,
- Seminář CIWF k intenzivnímu zemědělství,
- Seminář Animal Hygiene 2000 - Maastricht (Nizozemsko),
- Seminář Biologie jelenovitých - Hranice n.M.,
- Seminář RSPCA, NOZ a PČR,
- Seminář Unie výrobců krmiv.

Mimoto se při mezinárodní spolupráci členové výboru podíleli na přípravě materiálů pro jednání 39. a 40. zasedání T-AP. MZe byl předložen návrh pro postup k přípravě a přijímání dokumentů T-AP. Jednání VOHZ se zabývalo Budapeštskou deklarací Eurogroup for Animal Welfare, Směrnicí 1999/74/EC a jejími praktickými dopady v chovech drůbeže. Mimo těchto problémů vyplývajících z mezinárodních dokumentů, byla sledována i problematika jednotlivých případů ochrany zvířat v ČR, např. podmínky chovu achal-tekinských koní v Chrastavě, náměty veterinární komise ČSCH, americké rodeo v ČR, zpřísnění podmínek SVS ČR pro přepravu zvířat, dopisy Svobody zvířat k problematice chovů kožešinových zvířat, AFCHJ - podklady o organickém způsobu hospodaření na farmách jelenovitých, opatřením v chovech nebezpečných druhů zvířat a evidence psů atd.

5.2. Činnost Výboru pro ochranu zvířat v zájmových chovech

Na podzim bohužel zemřel předseda výboru MVDr. Milan Snášil, CSc. Následně byl zvolen do funkce předsedy výboru MVDr. Jan Šimr.

Pokračovalo schvalování řádů chovu a zkoušek jednotlivých kynologických klubů a organizací; byl schválen chovatelský a zápisní řád ČMKU. Na návrh výboru schválila ÚKOZ stanoviska k problematice chovu psů ve městech a obcích a stanovisko k omezení propagace týrání zvířat zveřejňováním obrazů apod. s kupírovanými psy. Prvé stanovisko se stalo významným, zejména v pozdější kampani médií k tzv. problému nebezpečných plemen psů, kdy mezi bulvárními zprávami bylo ojedinělým odborně podloženým názorem. Výbor dále spolupracoval na přípravě návrhů novely zákonů k uvedené problematice.

Výbor pokračoval ve snahách o spolupráci s jednotlivými obecními a městskými úřady při zřizování nových útulků pro opuštěné psy a kočky a v přesvědčování obecních a městských zastupitelstev o účelnosti zkvalitnění evidence psů, chovaných na jejich katastrech. I v letošním roce pokračovala snaha o přiblížení našich právních předpisů evropským standardům, týkajících se držení zvířat v zájmových chovech.

5.3. Činnost Výboru pro ochranu volně žijících zvířat

Výbor jednal 6x. Pokračovaly především práce na Doporučení ÚKOZ - velikost prostor a jejich základního vybavení pro vybrané druhy zvířat v zájmových chovech:

- a) k 1.9.2000 byla vydána publikace týkající se chovu savců, přičemž německý materiál byl doplněn řadou odborných připomínek, neboť vydání předcházelo oponování českými institucemi profesionálně chovajícími volně žijícími savce a dalšími odbornými pracovníky.
- b) v průběhu roku byly přeloženy další materiály ze SRN týkající se plazů a některých skupin ptáků, které byly předloženy odborníkům k posouzení. Předpokládané dokončení prací a vydání publikací v roce 2001.

Došlo k jednání s klubem sokolníků a byl předložen návrh „Řádu chovu a zkoušek pro sokolnicky využívané dravce“, který byl oponován, navrácen k dopracování. V závěru roku došlo k oponování upraveného návrhu. Práce se chýlí ke konci a je reálný předpoklad dokončení prací a především předložení návrhu ke schválení plénem ÚKOZ v první polovině roku 2001.

Provádění pokusů na volně žijících zvířatech. Zjišťování právní a faktické situace, rozbor stávající metodiky. Zjištěna nutnost metodiku dopracovat tak, aby byla prakticky použitelná a mohlo být vyžadováno její plnění. Předpokládané dokončení problematiky 2001. Průběžně byly připomínkovány nové návrhy zákonů a vyhlášek.

Bylo zpracováno stanovisko k povolování (resp. nepovolování) vystoupení pojízdných zvířinců a podobných atrakcí se zvířaty k rozeslání městským a okresním úřadům s výzvou, aby takové "atrakce" nepodporovaly s ohledem na možnost týrání předváděných zvířat. Průběžně byly řešeny další aktuální problémy a připravovány poklady pro rozhodování ÚKOZ.

5.4. Činnost Výboru pro ochranu pokusných zvířat

Schůze výboru se konaly pravidelně před plenárními zasedáními ÚKOZ a podle potřeby v mezidobí. Odborná spolupráce a vzájemná informovanost jednotlivých členů byla průběžně udržována osobním kontaktem na pracovištích. Hlavní pozornost byla zaměřena na akreditace uživatelských zařízení a na udělování osvědčení pro chovná a dodavatelská zařízení. Vzhledem k tomu, že konec roku 2000 je z vyhlášky č. 311/1997 Sb. termínem, kdy by všechna zařízení měla být akreditována, resp. měla získat osvědčení, představovala tato práce enormní zátěž, což je možno doložit následujícími údaji: V 88 uživatelských zařízeních byla stanovenými komisemi provedena akreditační řízení. Z těchto pracovišť byla akreditace šedesáti dvěma udělena. Na přelomu roku v několika uživatelských zařízeních řízení ještě probíhalo. Dalších 18 žádostí bylo stornováno, většinou proto, že pracoviště nebyla schopna splnit zákonné podmínky a pokusy na zvířatech ukončila. Řízení v chovných a dodavatelských zařízeních byla provedena na sedmácti pracovištích. Z nich 13 obdrželo osvědčení a 2 pracoviště osvědčení nedostala. Dalších 13 žádostí bylo stornováno.

Byl doplněn seznam posuzovatelů (členů akreditačních komisí) a proběhlo školení všech posuzovatelů tak, aby byli seznámeni s novými poznatky získanými v průběhu dosavadních akreditačních řízení.

Průběžně probíhala odborná spolupráce se Společností pro vědu o laboratorních zvířatech ČR.

Všichni členové VOPZ působili též v orgánech ochrany zvířat svých resortů. Činnost těchto orgánů byla letos aktivnější než v předchozích letech.

Zvýšená pozornost byla věnována **využívání alternativních metod**. Byla založena **Národní platforma pro alternativní metody** jako pracovní orgán VOPZ ÚKOZ. Rovněž byla získána řada písemných materiálů o této problematice.

Předseda VOPZ se zúčastnil ve dnech 20. - 22.11.2000 **semináře TAIEX** v Nizozemsku, zaměřeného na ochranu pokusných zvířat a implementaci legislativy Evropské unie v přidružených zemích EU. Sekretariát ÚKOZ na tomto úseku zajišťoval zejména evidenci a zpracování počtů zvířat použitých pro pokusné účely v ČR v roce 2000, vedení seznamů absolventů kursů podle §§ 17 a 26 zákona OZT, organizaci a spolupráci s posuzovateli při udělování akreditačních a vydávání osvědčení podle vyhlášky č. 311/1997 Sb.

6. Závěr

Rozbor výsledků plnění "PROGRAMU OZ" SVS ČR za období od roku 1993 do roku 1999 a následně novelizovaného „PROGRAMU OCHRANY POHODY ZVÍŘAT“ za rok 2000 při porovnání činnosti za posledních pět let ukazuje, že se počet dozorových akcí stabilizuje. K tomuto trendu přispělo i organizační zabezpečení programu, které je v základních ukazatelích na OVS plánováno s prognózou na jeden rok.

Výsledky ukazují na určitý relativní pokles uložených nápravných opatření a případů řešených ve správním a trestním řízení, respektive v posledním roce počet odsouzených poklesl na 20. Při provedených dozorových akcích i na podněty občanů bylo prošetřováno několik drastických případů týrání zvířat. Při hodnocení předložených údajů je třeba stále připomínat, že relativně nízké až mezní procentické vyjádření, při sledovaném souboru kolem 30 milionů zvířat, představuje v reálných údajích značné počty zvířat, která trpěla a jednání člověka pro ně mělo mnohdy

tragické následky. Významné pro hodnocení tohoto stavu je i to, že v absolutních číslech se v uvedeném období posledních let počty poškozených zvířat liší jen minimálně. Proto nadále zůstává uplatňovanou zásadou, že je třeba předcházet jakémukoliv týrání i jednotlivých zvířat. Ke zlepšení situace jistě přispěla zkušenost chovatelů a poznání, že požadavky stanovené předpisy je nutné řešit. Je významné, že v posledních dvou letech byl zaznamenán sestupný trend uložených opatření a sankčních zákroků i v zájmových chovech zvířat. Nelze však ani opominout, že i při prošetřování postupů ve správním řízení je řada věcně správných případů nedořešena často pro formální nedostatky řízení. Významným zůstává i konstatování, že situaci by zlepšilo pružnější a důslednější projednávání přestupků a správních deliktů obcemi i profesními (KVL) a chovatelskými zájmovými organizacemi. Bohužel v hodnoceném roce nelze doložit ani zlepšení systému výchovy a informovanosti o ochraně zvířat nejen dětí a mládeže, ale i dospělých. Za významnou lze však považovat činnost chovatelských svazů, zejména vydání řádů chovu pro prasata a skot.

Prosazování zásad upravených novým veterinárním zákonem a jeho prováděcími předpisy přineslo úpravu poměrů v chovech tak, aby se podmínky přiblížily poměrům v ES. Při hodnocení našich předpisů je třeba uvést, že zlepšení podmínek pohody a ochrany zvířat a zpřísnění kontroly a dozorových akcí může přinést teprve zařazení konkrétních technických a technologických parametrů do našich předpisů. V praxi tento postup ukázalo zavedení zpřísněných podmínek pro dovoz, vývoz a tranzit zvířat, které uplatnila SVS ČR od 1.7.2000. Významné je, že veterinární problematika včetně ochrany zvířat se stala při havarijních situacích problematikou jednotně řešenou podle předpisů ČR jednotným záchranným systémem.

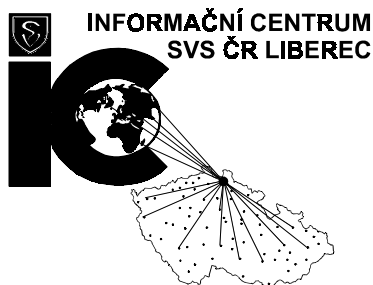
Z rozboru výsledků vyplývají tato opatření:

- SVS ČR v souladu se zákonem OZT a jeho prováděcími předpisy a novým veterinárním zákonem č.166/1999 Sb. a prováděcími předpisy zpracuje a vydá nový metodický návod „STANOVOVÁNÍ VETERINÁRNÍCH PODMÍNEK, KONTROLA A DOZOR NAD POKUSY NA ZVÍŘATECH“, případně další metodické návody související s ochranou zvířat;
- SVS ČR seznámí s výsledky dozorové činnosti další orgány ochrany zvířat a navrhne další vzájemnou koordinaci činnosti;
- při novelách legislativy budou uplatňovány požadavky sjednocení zásad s legislativou EU; zejména se Směrnicí EU k přepravě zvířat (91/628/EEC), a Směrnicemi stanovujícími minimální standardy pro ochranu telat (91/629/EEC a 97/2/EC), prasat (91/630/EEC) a nosnic (1999/74/EC);
- SVS ČR vyhodnotí „PROGRAM OPZ“ na poradách hlavních inspektorů OVS;
- inspektoři OVS budou na daném úseku spolupracovat s občany, zájmovými sdruženími občanů, chovateli i orgány státní správy s cílem zlepšení situace v ochraně zvířat;
- osvětová činnost a poskytování informací budou směřovány pro potřeby občanů i chovatelů.

* * * * *

Informace o ochraně zvířat jsou poskytnuty na internetu

ÚKOZ: <http://www.mze.cz/cz/ukoz>
SVS ČR: <http://svs.aquasoft.cz>

Technická příprava publikace:
Informační centrum SVS ČR
Ostašovská 521, 460 11 Liberec 11

tel.: 048 / 510 76 96, fax: 048 / 510 79 03
e-mail: icsvscr@icsvscr.cz

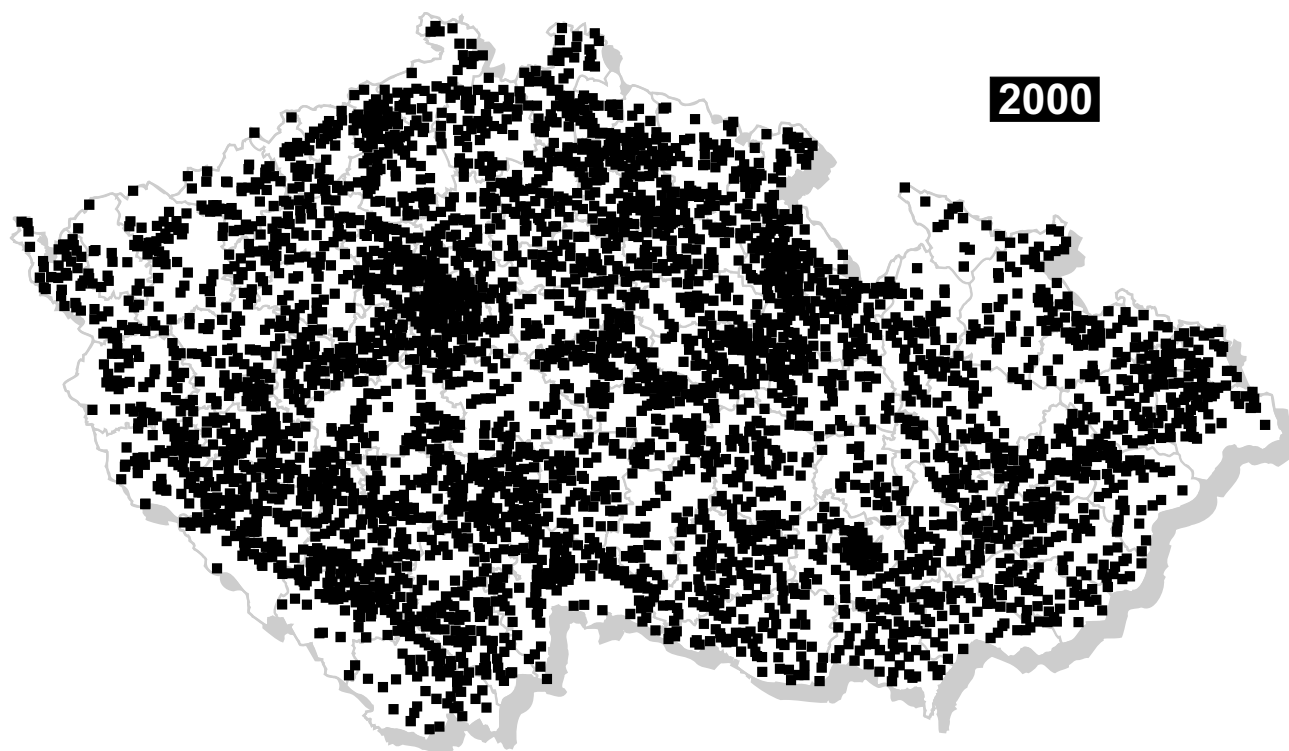
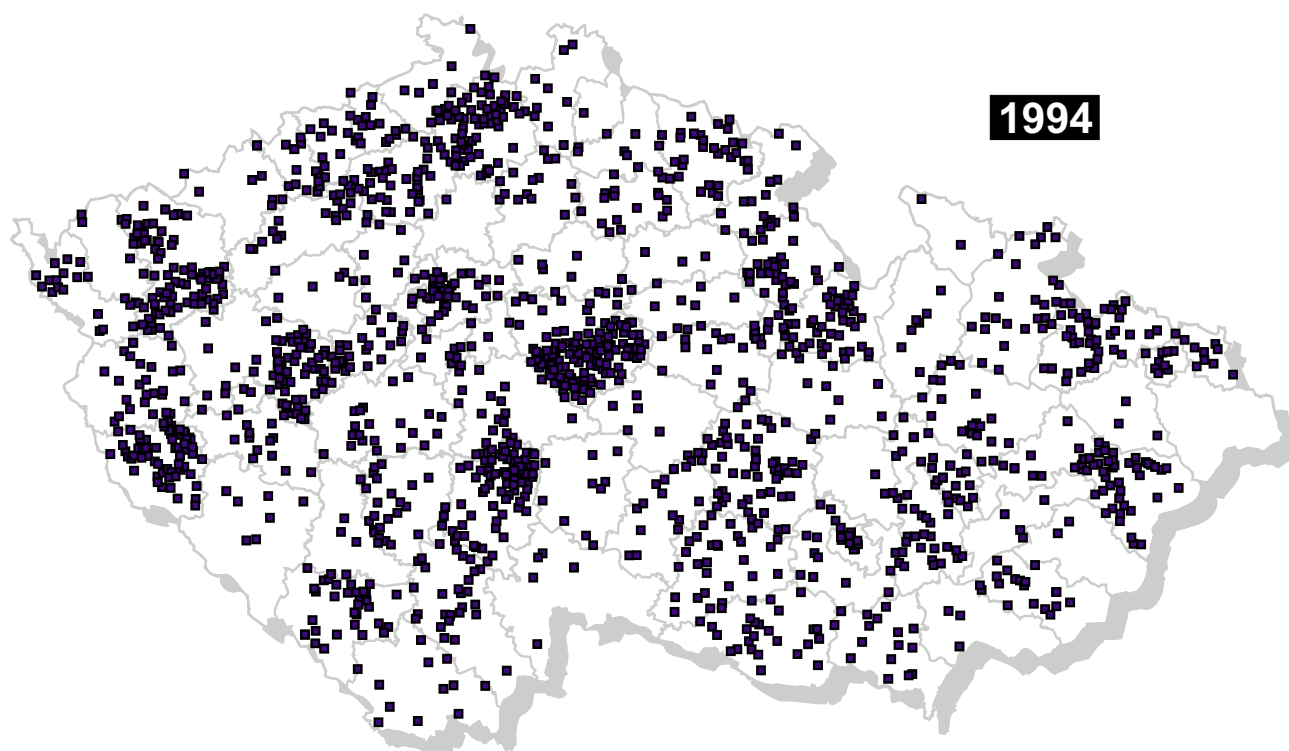
Ochrana zvířat v roce 2000 - výsledky kontrol podle kategorií zvířat

Kategorie zvířat	provedeno kontrol	kontrolováno zvířat	nevyhovující péče		správní a přestupkové řízení
			počet kontrol	počet zvířat	
hospodářská zvířata	9 034	24 908 025	241	158 882	94
zájmová zvířata	3 770	1 970 964	243	2 618	172
nebezpečný druh	468	3 804	10	119	8
ZOO zvířata	157	18 024	2	866	1
volně žijící zvířata	228	101 848	4	36	0
laboratorní zvířata	177	229 928	1	30	0
celkem	13 834	27 232 593	501	162 551	275

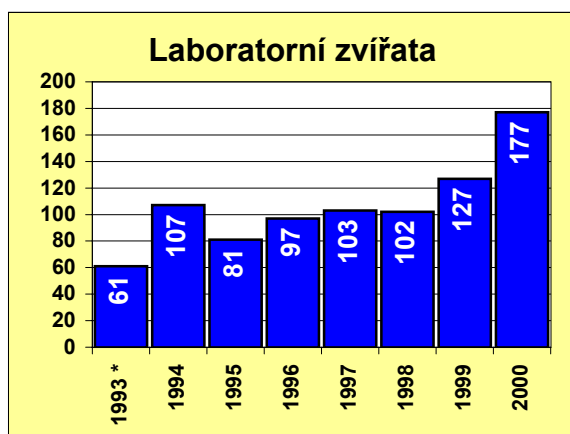
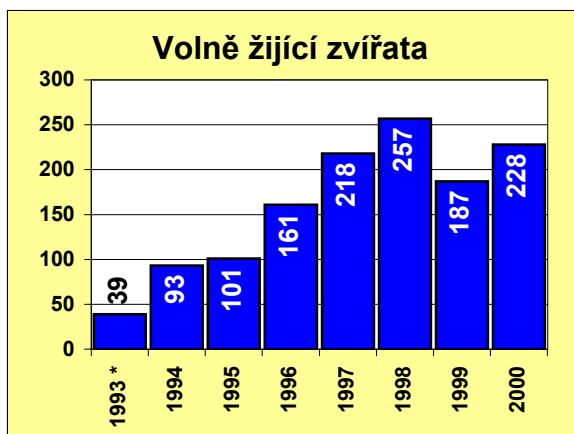
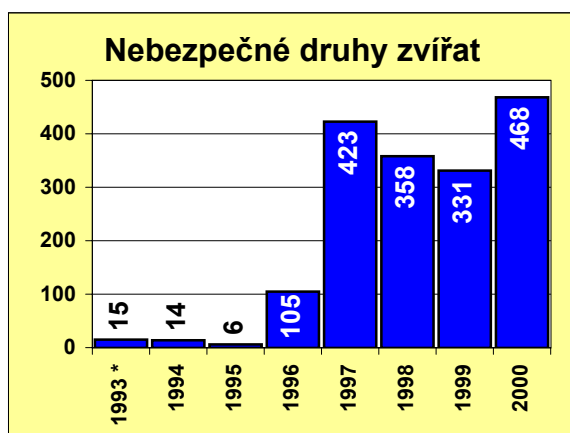
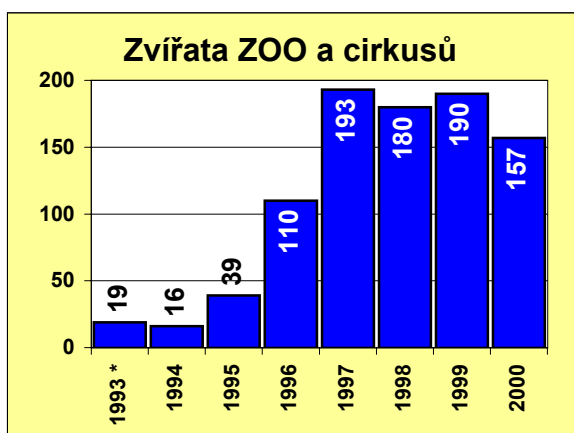
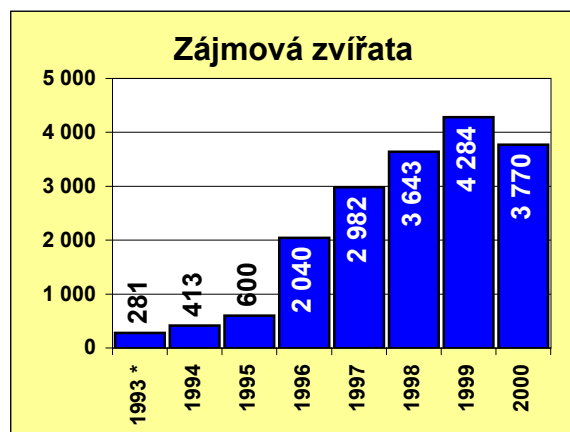
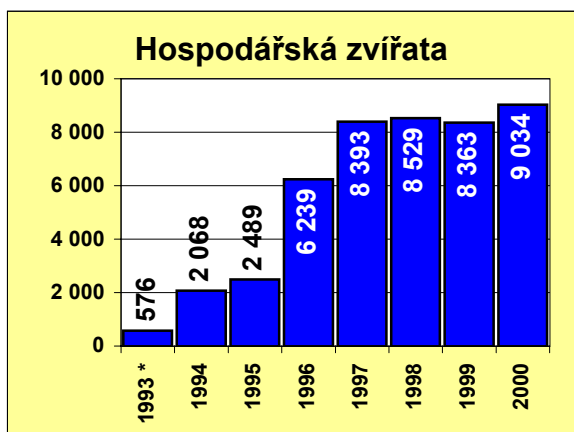
Ochrana zvířat v roce 2000 - výsledky kontrol podle druhu činnosti se zvířaty

Činnost	provedeno kontrol	kontrolováno zvířat	nevyhovující péče		správní a přestupkové řízení
			počet kontrol	počet zvířat	
chov zvířat	9 580	21 225 446	446	129 087	245
obchod se zvířaty	1 675	1 879 927	7	1 865	5
přeprava zvířat	2 161	4 729 106	12	30 953	7
jatky a porážení na jatkách	727	2 111 079	28	1 673	15
rituální porážky	4	364	0	0	0
pokusy se zvířaty	161	146 678	1	30	0
výuka na zvířatech	40	6 697	0	0	0
veterinární činnost	968	1 240 999	15	551	3
útulky pro zvířata v nouzi	234	12 992	11	661	4

Kontroly plnění zákona na ochranu zvířat

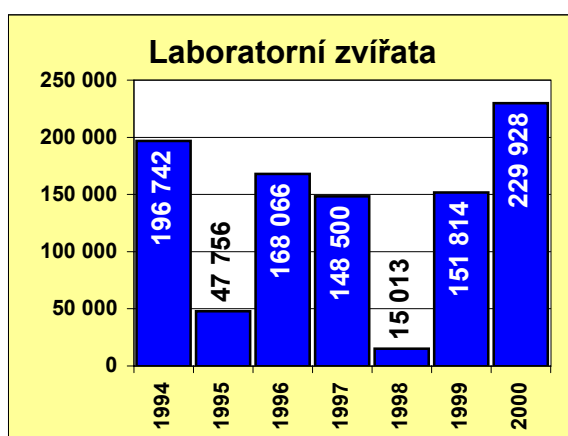
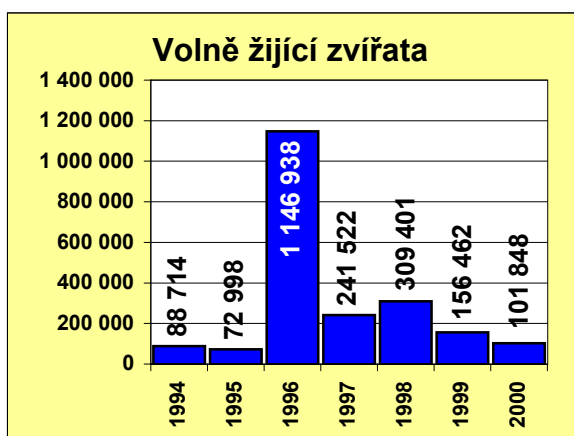
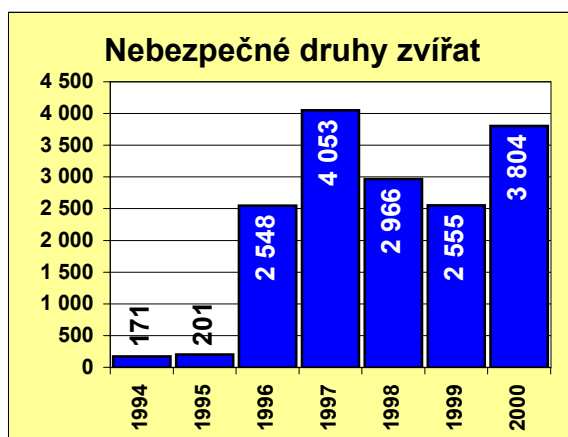
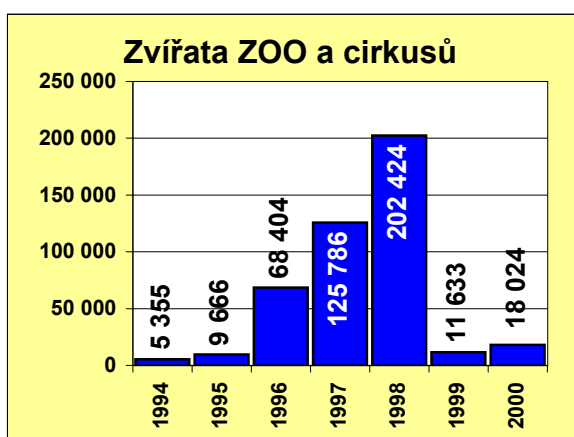
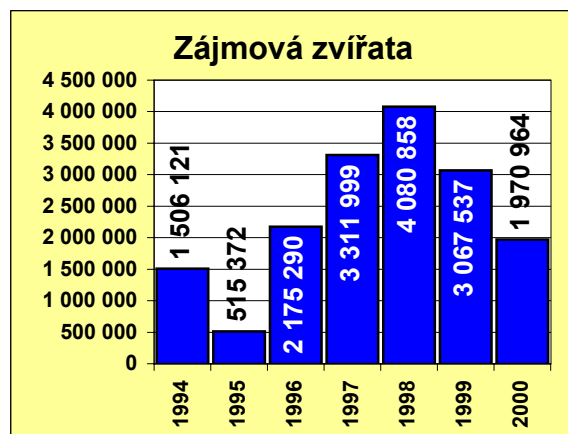
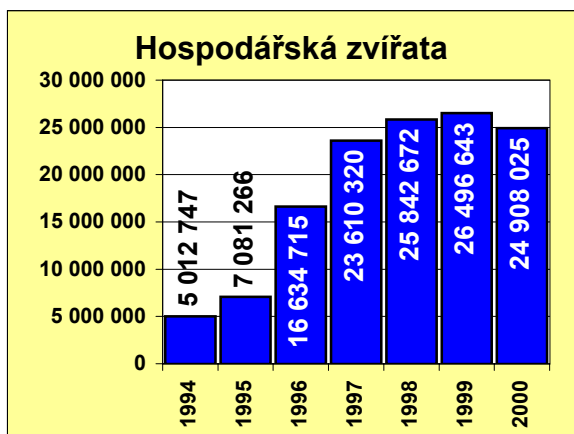
Počty kontrol podle kategorií zvířat

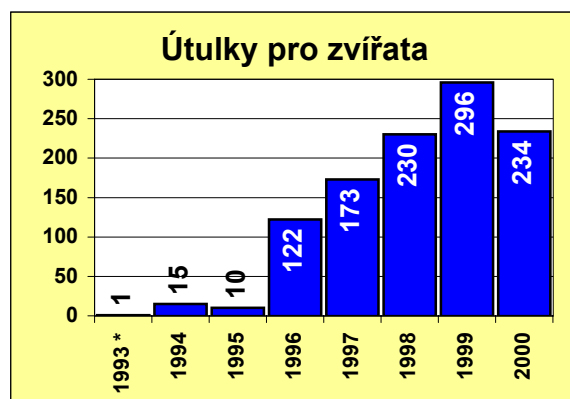
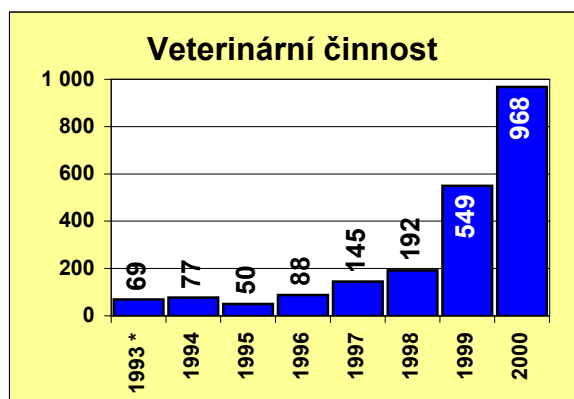
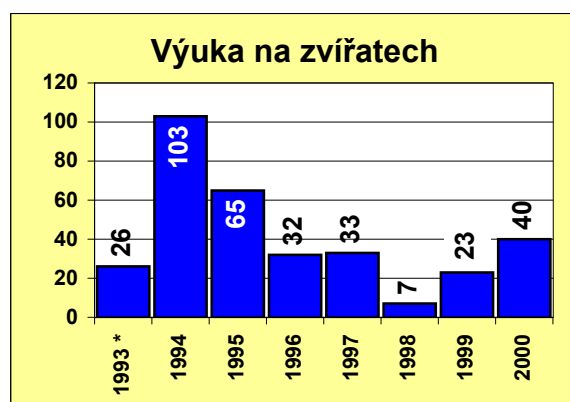
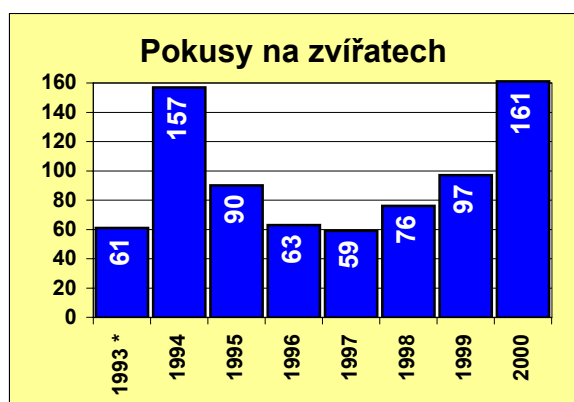
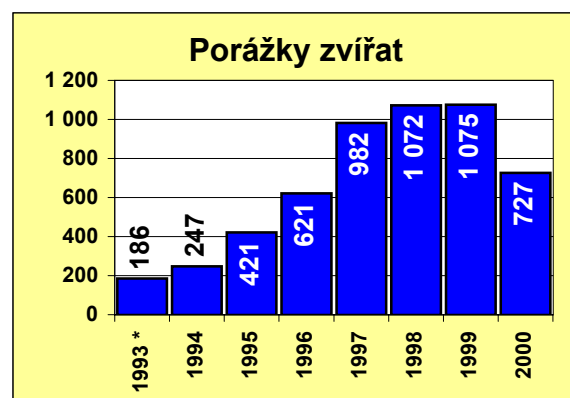
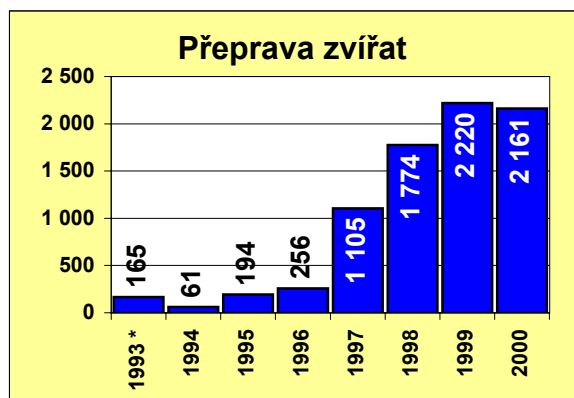
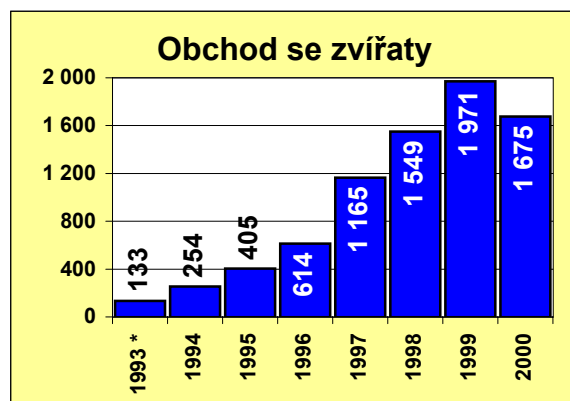
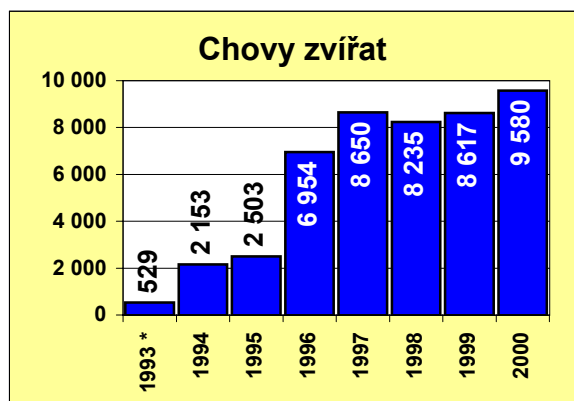
1993 * pouze druhé pololetí roku 1993

Počty kontrolovaných zvířat podle kategorií zvířat

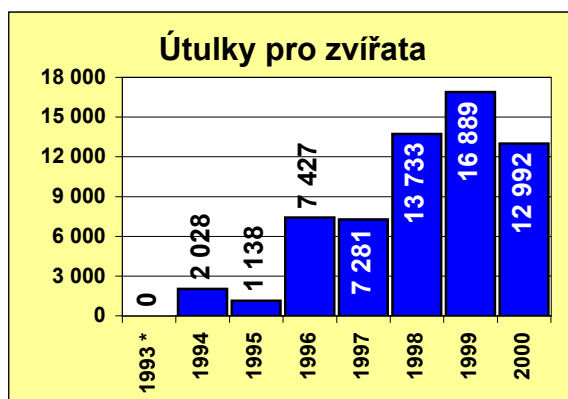
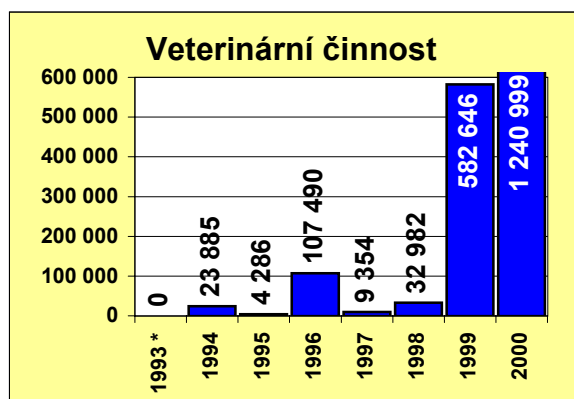
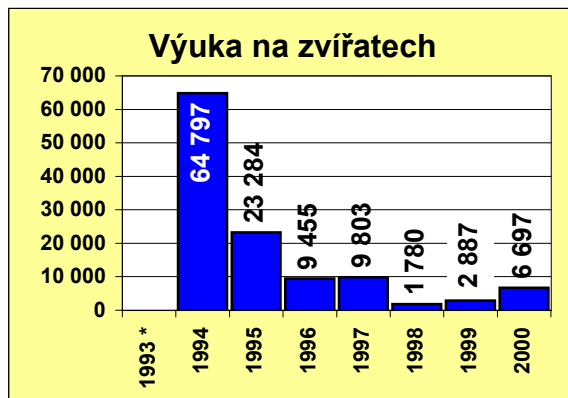
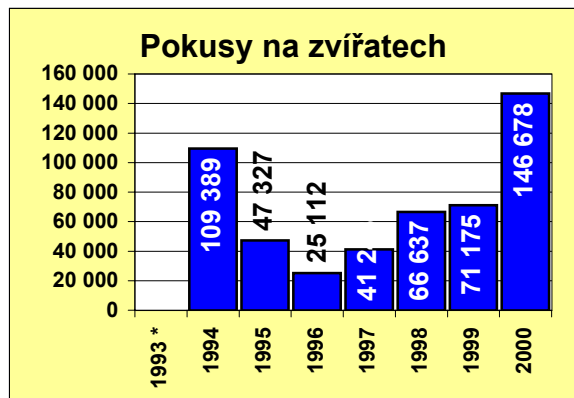
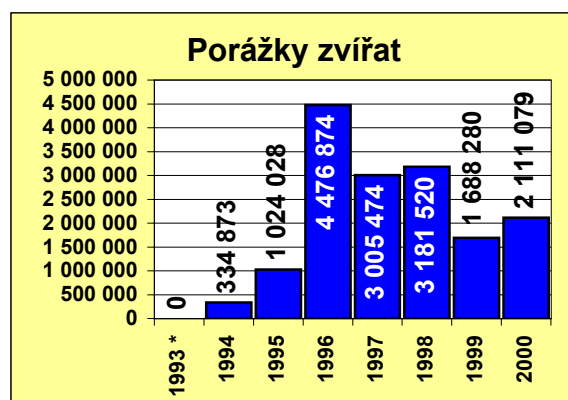
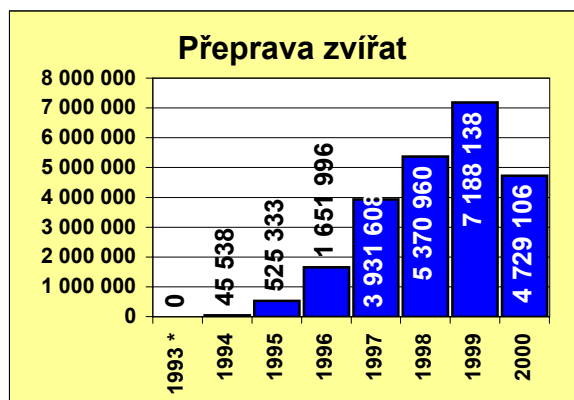
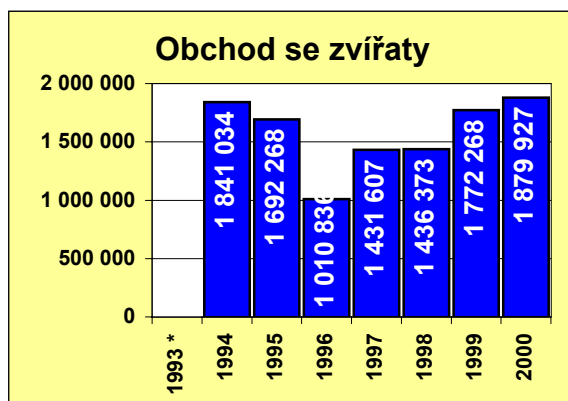
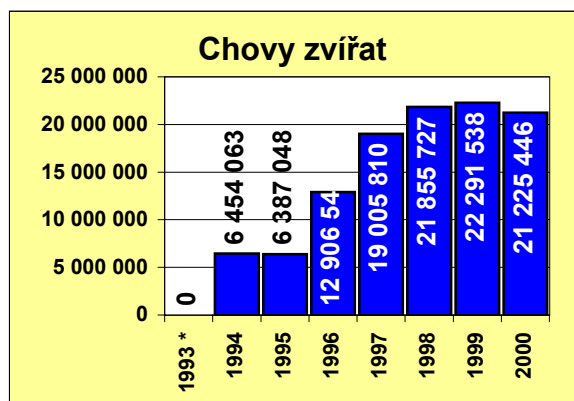

Počty kontrol podle druhu činnosti se zvířaty

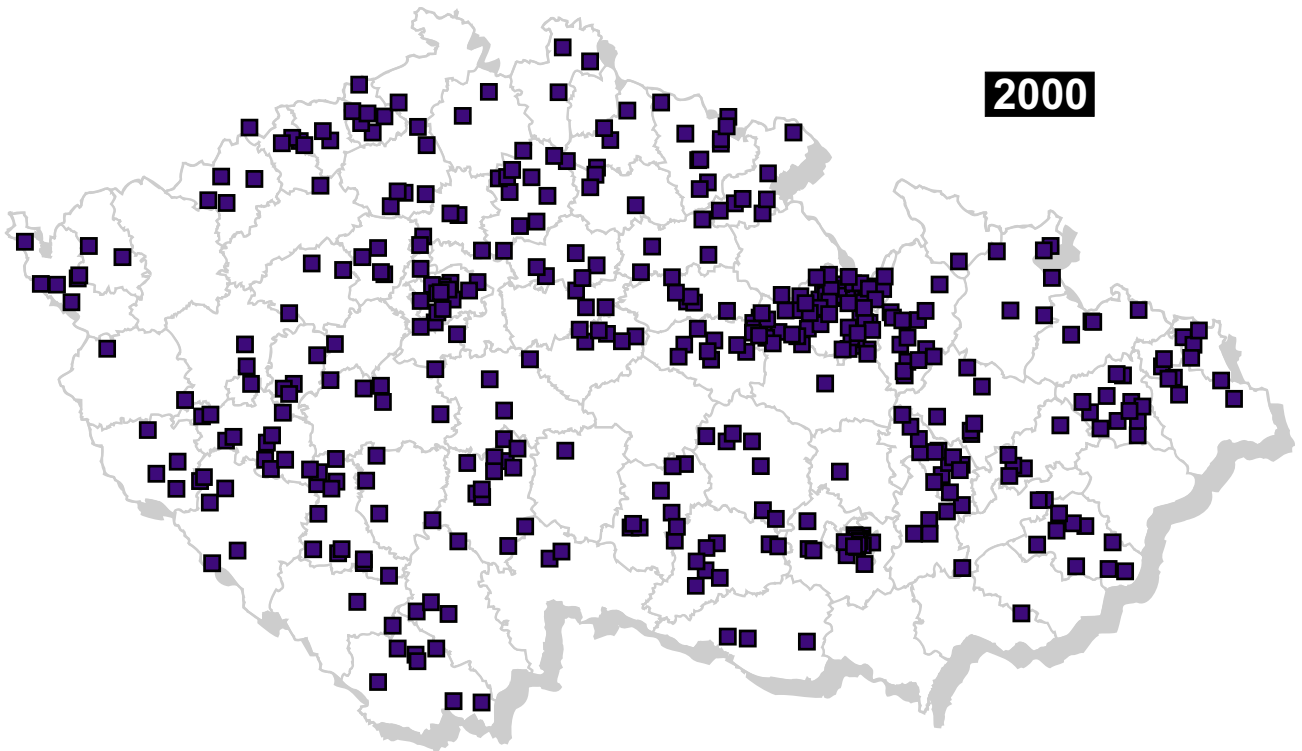
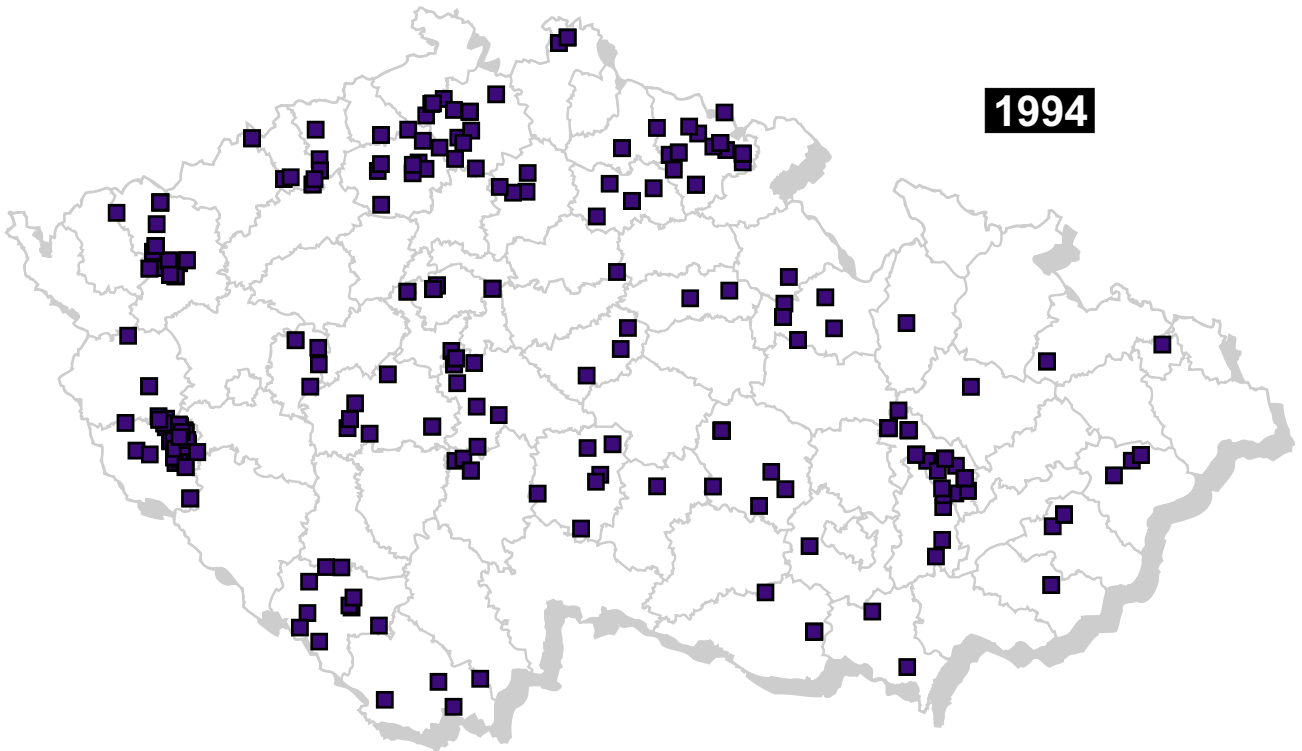

1993 * pouze druhé pololetí roku 1993

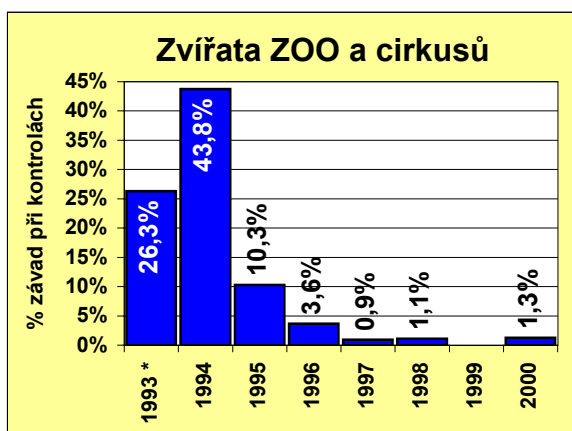
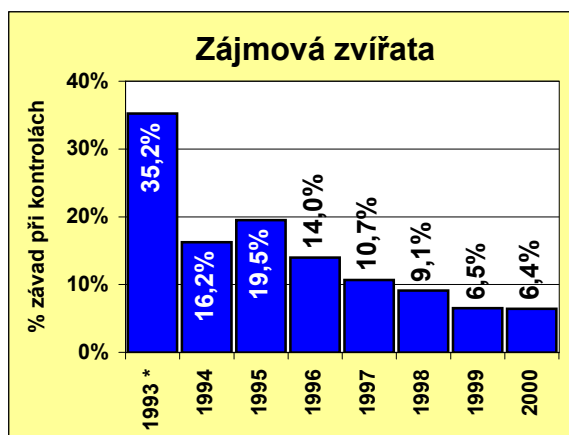
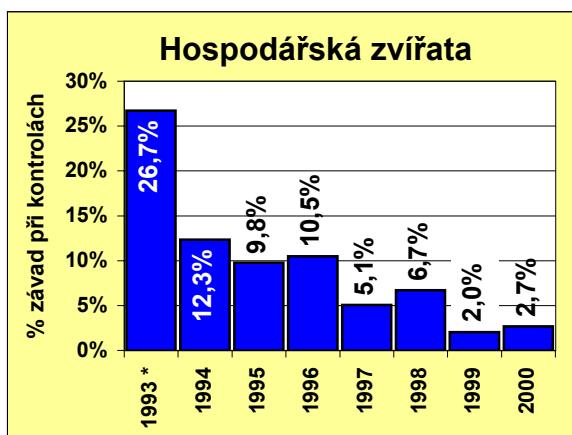
Počty kontrolovaných zvířat podle druhu činnosti se zvířaty

Uložená opatření při ochraně zvířat

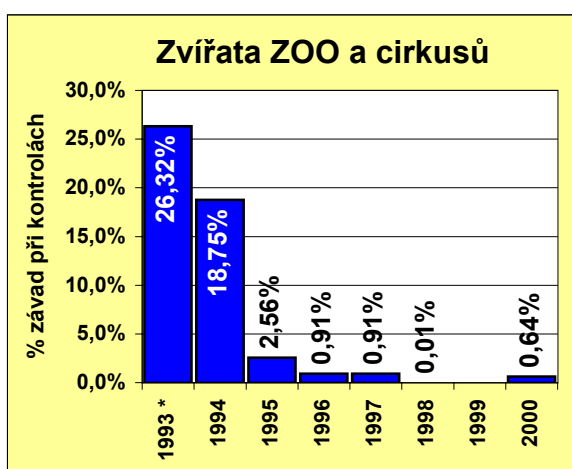
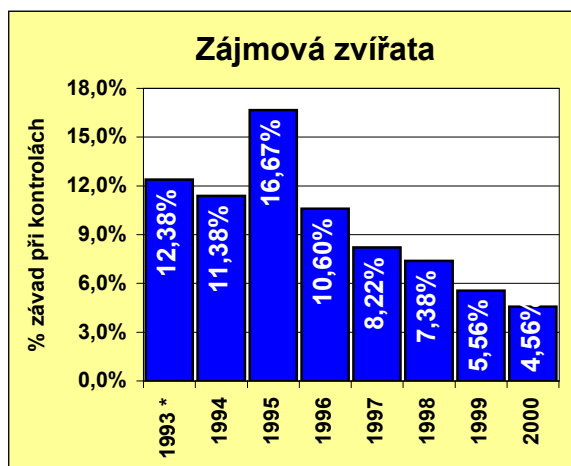
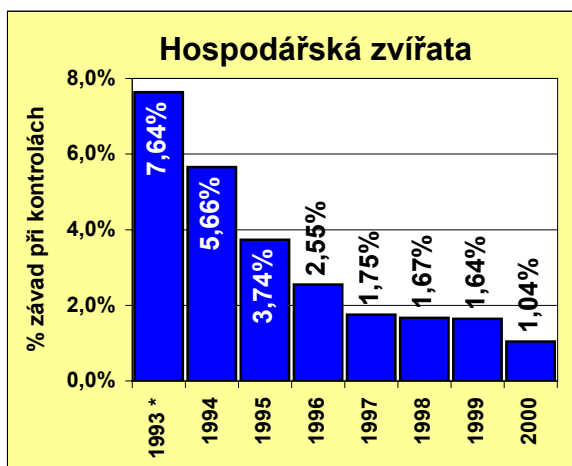

Doporučená veterinární opatření při péči o zvířata

1993 * pouze druhé pololetí roku 1993

Podíly porušení zákona č. 246/1992 Sb.

1993 * pouze druhé pololetí roku 1993

Ochrana zvířat v roce 2000 - výsledky kontrol podle zákona č. 246/1992 Sb.

Odstavec zákona č. 246/1992 Sb.	počet kontrol	z toho zvířata:					ZOO	
		hospo- dářská	labora- tovní	nebezp. druh	volně žijící	zájmová		
02-02	propagace týrání zvířat	3	0	0	0	0	3	0
04-a0	neodpovídající výkony zvířat	0	0	0	0	0	0	0
04-b0	nesprávný výcvik, vystupování	1	0	0	0	0	1	0
04-c1	omezování výživy a napájení	112	27	0	1	0	84	0
04-c2	potrava se škodlivou příměsí	2	1	0	0	0	1	0
04-c3	bezüčelné omezování pohybu	40	5	0	2	0	32	1
04-d0	prodlení při utrpení zvířete	9	2	0	0	0	7	0
04-e0	podávání dopingu	0	0	0	0	0	0	0
04-g0	nedovolené chirurgické zákroky	3	2	0	0	0	1	0
04-h0	nedovolené podněty a pomůcky	2	2	0	0	0	0	0
04-i0	nedovolená léčiva a zákroky	16	16	0	0	0	0	0
04-j0	nepřiměřený stres	31	4	0	1	0	26	0
04-k0	nevhodné podmínky chovu	179	67	0	2	0	110	0
04-l0	nekalifikované zásahy do porodu	0	0	0	0	0	0	0
04-m0	nevhodné zacházení a přeprava	15	12	0	0	0	3	0
04-n0	nevhodné způsoby uvazování	14	9	0	0	0	5	0
04-o0	nešetrné usmrcení	4	1	0	0	2	1	0
04-p0	násilné překrmování	0	0	0	0	0	0	0
04-r0	krmení živými zvířaty	1	0	0	0	0	1	0
05-01	bezdůvodné usmrcení zvířete	10	1	0	0	2	7	0
05-03	nekalifikované porážení	7	7	0	0	0	0	0
05-04	nedovolený způsob rituální porážky	1	1	0	0	0	0	0
05-05	nedovolený způsob utracení zvířete	3	3	0	0	0	0	0
05-7a	utopení a udušení zvířete	0	0	0	0	0	0	0
05-7b	použití nedovolených jedů	0	0	0	0	0	0	0
05-7c	ubíjení a ubodání	3	0	0	0	0	3	0
05-7d	nedovolené použití elektrického proudu	0	0	0	0	0	0	0
06-00	vyhnání - opuštění zvířete	2	0	0	0	0	2	0
07-00	neprovedené znecitlivění	0	0	0	0	0	0	0
07-03	nedovolený způsob stanovených zákroků	0	0	0	0	0	0	0
08-00	znemožnění dozoru chovatelem	2	2	0	0	0	0	0
09-a0	nedovolená izolace hospodářského zvířete	0	0	0	0	0	0	0
09-b1	vzájemné napadání mezi zvířaty	1	1	0	0	0	0	0
09-b2	nemožnost odpočinku a péče	4	4	0	0	0	0	0
09-b3	nemožnost příjmu potravy	1	1	0	0	0	0	0
10-00	poškození nevhodnou technologií	3	1	0	0	1	1	0
11-10	nezabezpečení kontrol chovatelem	1	1	0	0	0	0	0
11-20	nezabezpečení nezbytných pomůcek	6	6	0	0	0	0	0
13-10	nezabezpečení podmínek zájmového chovu	45	5	0	1	0	39	0
13-20	utrpení chovem poškozeného potomstva	0	0	0	0	0	0	0
13-30	nezaregistrovaný chov nebezpečného druhu	11	1	0	6	0	4	0
13a-2	neoznámení činnosti	0	0	0	0	0	0	0
13a-3	nesprávná evidence zvířat při obchodu	1	0	0	0	0	1	0
14-1a	lovení železy, tlučkou, sítí	0	0	0	0	0	0	0
14-1b	lovení pomocí jedu	0	0	0	0	0	0	0
14-1c	lovení jestřábím košem a lepem	0	0	0	0	0	0	0
14-1d	lovení pomocí výbušnin	0	0	0	0	0	0	0
14-1e	lovení lukem a samostřilem	0	0	0	0	0	0	0
14-1f	lovení elektrickým proudem	0	0	0	0	0	0	0
14-30	nesprávný způsob odchyty škůdců	0	0	0	0	0	0	0
15-30	provádění nepovoleného pokusu	0	0	0	0	0	0	0
15-40	pokus na "toulavých" zvířatech	0	0	0	0	0	0	0
15-50	pokus ke zkoušení zbraní apod.	0	0	0	0	0	0	0
16-a0	pokus - nepřiměřená bolest	0	0	0	0	0	0	0
16-b0	pokus - nepoužití znecitlivění	0	0	0	0	0	0	0

Ochrana zvířat v roce 2000 - výsledky kontrol podle zákona č. 246/1992 Sb.

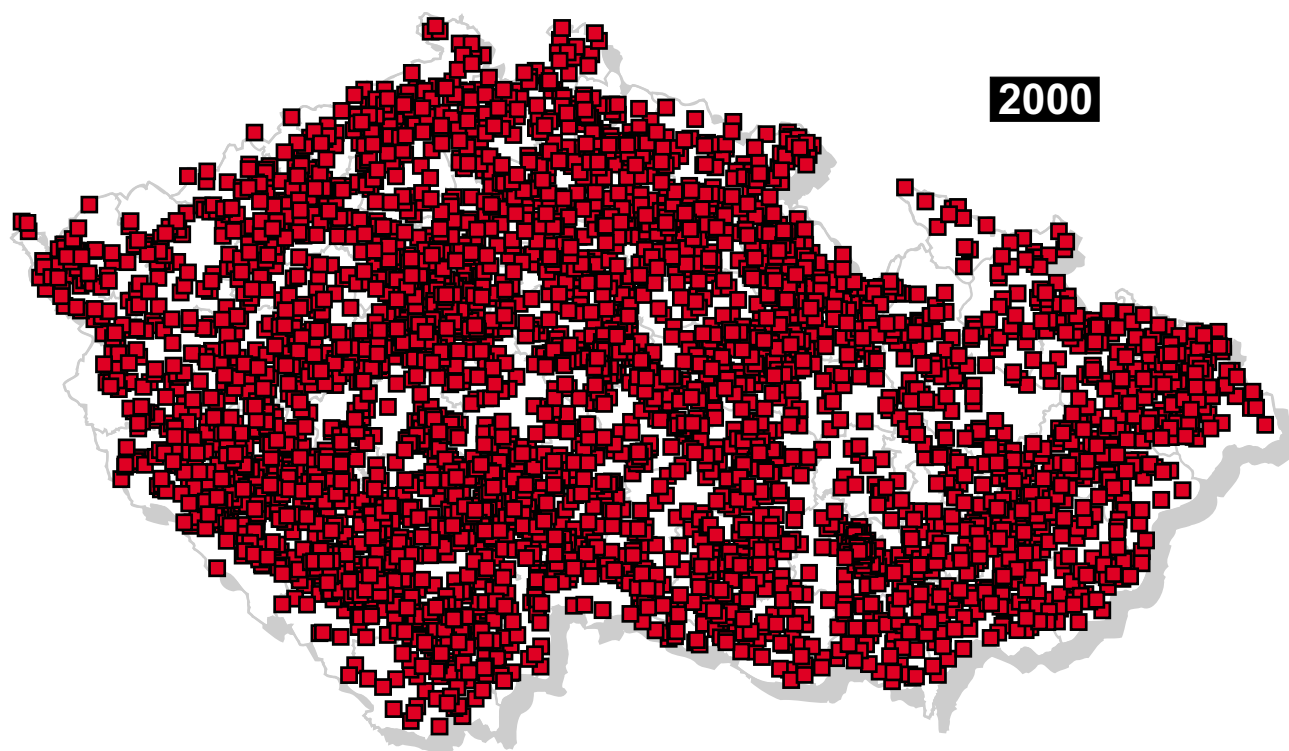
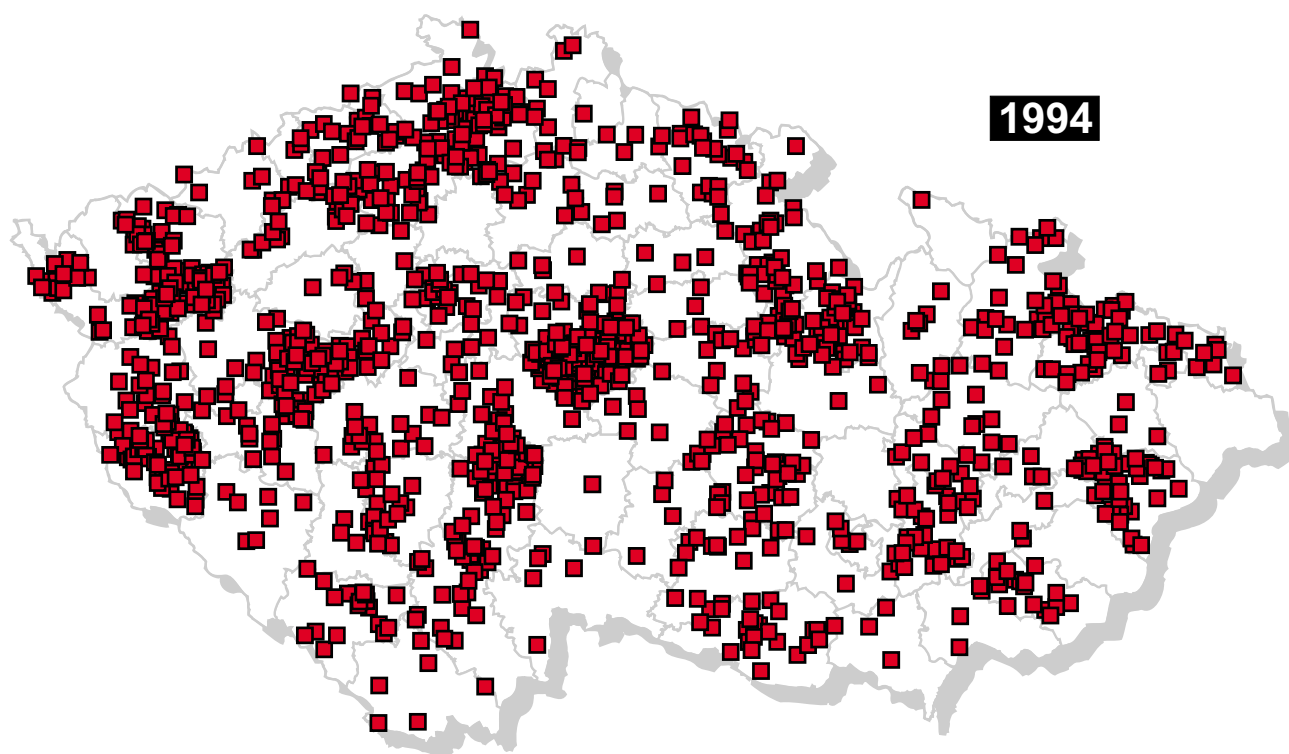
Odstavec zákona č. 246/1992 Sb.	počet kontrol	z toho zvířata:					ZOO	
		hospo- dářská	labora- torní	nebezp. druh	volně žijící	zájmová		
16-c0	pokus - nedovolené opakované použití zvířete	0	0	0	0	0	0	0
16-d0	pokus - nezajištění péče	0	0	0	0	0	0	0
16-e0	pokus - nepřiměřené metody	0	0	0	0	0	0	0
16-f0	pokus - porušení ochrany přírody	0	0	0	0	0	0	0
16-g0	pokus - nedovolený způsob usmrcení	0	0	0	0	0	0	0
18-1a	nesprávná evidence v chovu	0	0	0	0	0	0	0
18-1b	nesprávná evidence v chovu	1	0	1	0	0	0	0
18-2a	neustanovení inspektora	0	0	0	0	0	0	0
18-2b	nezajištění veterinární péče	10	2	0	0	0	8	0
18-2c	nedostatečná evidence pokusu	0	0	0	0	0	0	0
18-3a	odborná komise - neustavení nebo nedostatečná činnost	0	0	0	0	0	0	0
18-3b	odborná komise - návrhové řízení	0	0	0	0	0	0	0
18-3c	odborná komise - kvalifikace pracovníků	0	0	0	0	0	0	0
18-3d	ověřování odborné způsobilosti	0	0	0	0	0	0	0
18-3e	odborná komise - neposkytnutí informací	0	0	0	0	0	0	0
18-40	nedostatky v označování vybraného druhu	0	0	0	0	0	0	0
18-50	nedostatky v identifikaci vybraného druhu	0	0	0	0	0	0	0
27-1a	maření výkonu dozoru	4	0	0	0	0	4	0
27-1b	porušení povinností chovatelem	13	8	0	0	0	5	0
27-30	opětovný správní delikt	0	0	0	0	0	0	0
28-1a	provádění pokusu bez povolení	0	0	0	0	0	0	0
28-1b	nedovolený chov nebezpečného druhu zvířat	0	0	0	0	0	0	0
28-1c	porušení povinností občanem	9	0	0	0	0	9	0
28-1d	týrání zvířat nezletilými	0	0	0	0	0	0	0
28-30	opětovný přestupek	0	0	0	0	0	0	0

Soudní projednávání § 203 - týrání zvířat *)

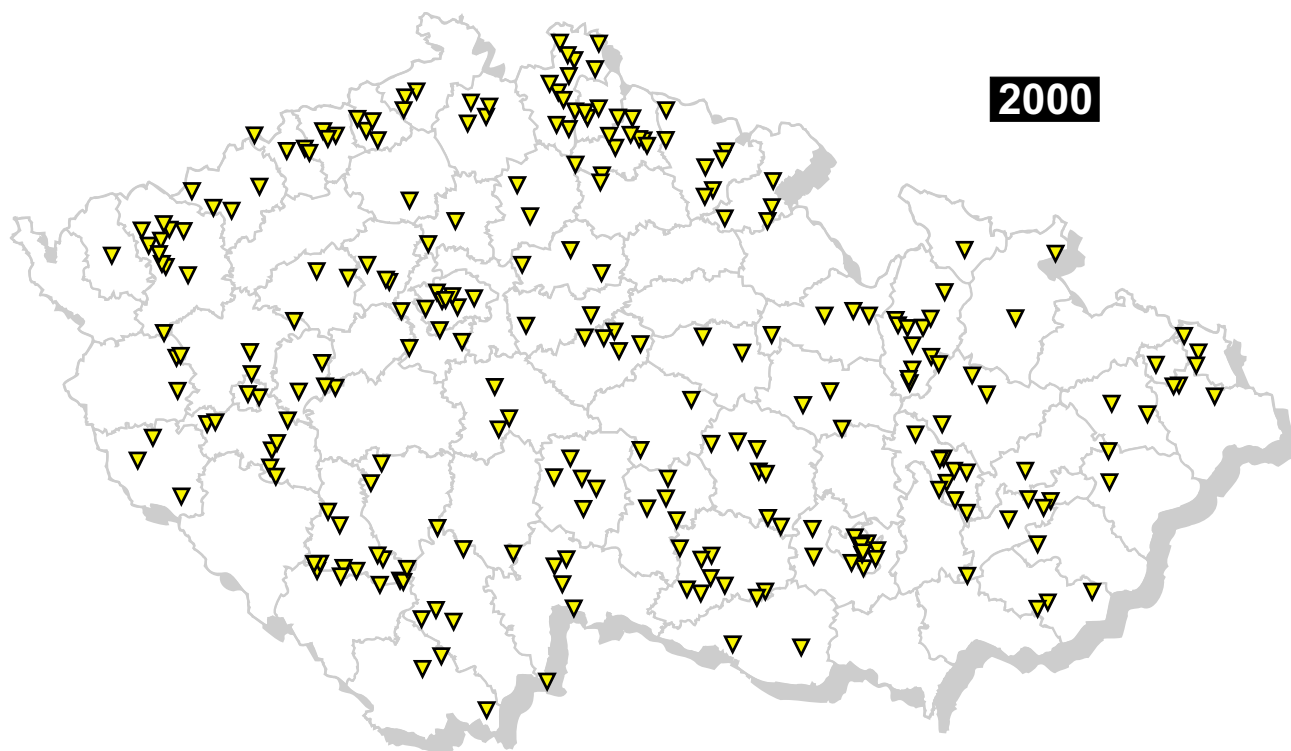
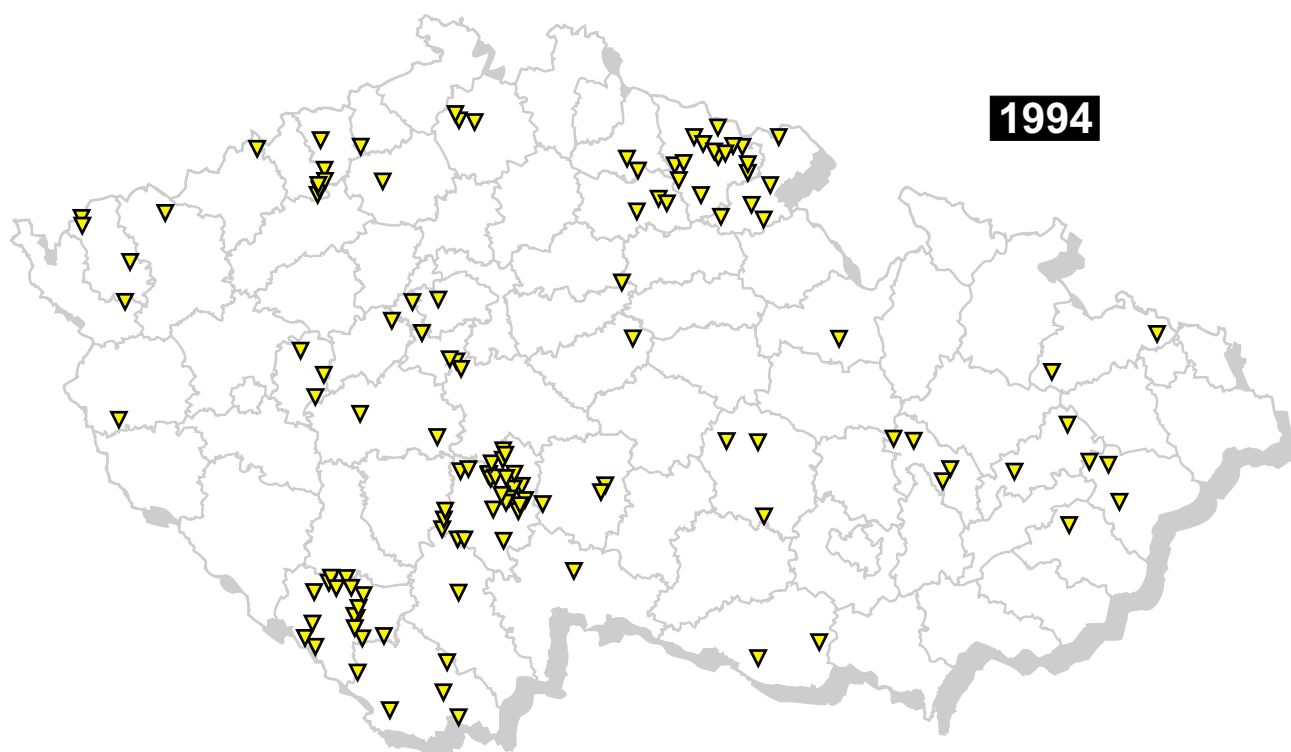
Rok	stíháno	obžalováno	odsouzeno
1992	9	7	4
1993	26	16	7
1994	32	26	13
1995	34	26	14
1996	57	46	23
1997	63	60	31
1998	63	45	25
1999	53	48	31
2000	56	50	20

*) *pro tabulku sdělil informace odbor informatiky Ministerstva spravedlnosti ČR podle údajů státních zastupitelství a soudů*

Kontroly chovu zvířat - zákon na ochranu zvířat neporušen

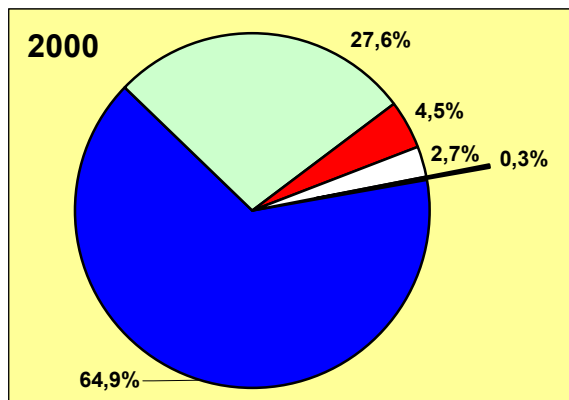
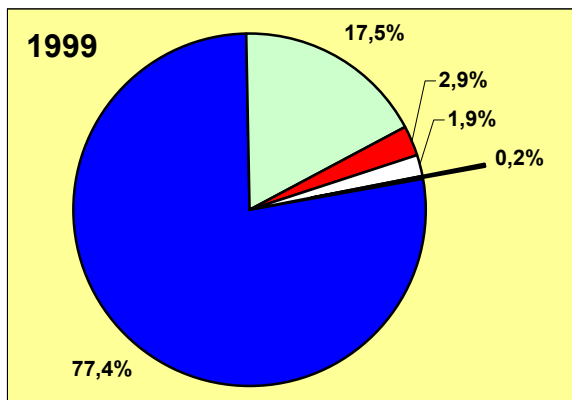

Kontroly chovů zvířat - zákon na ochranu zvířat porušen

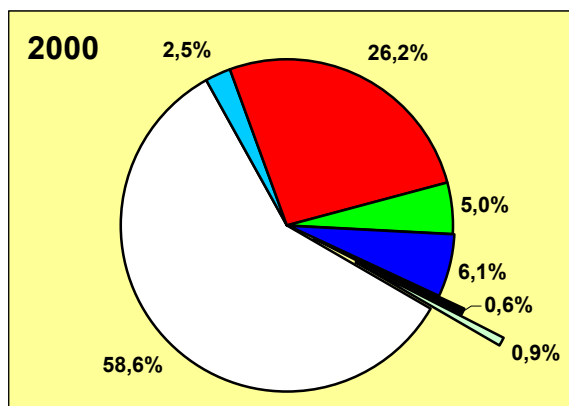
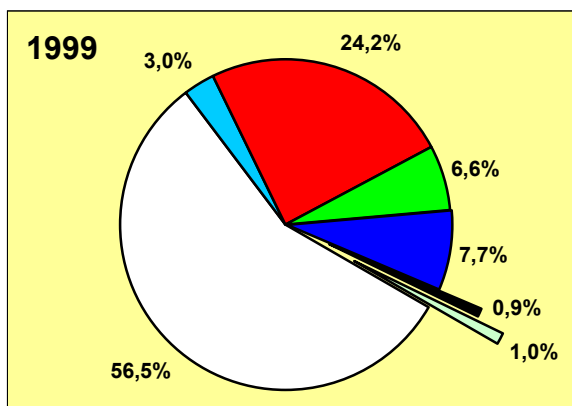

Chovy hospodářských zvířat

Počty kontrolovaných zvířat

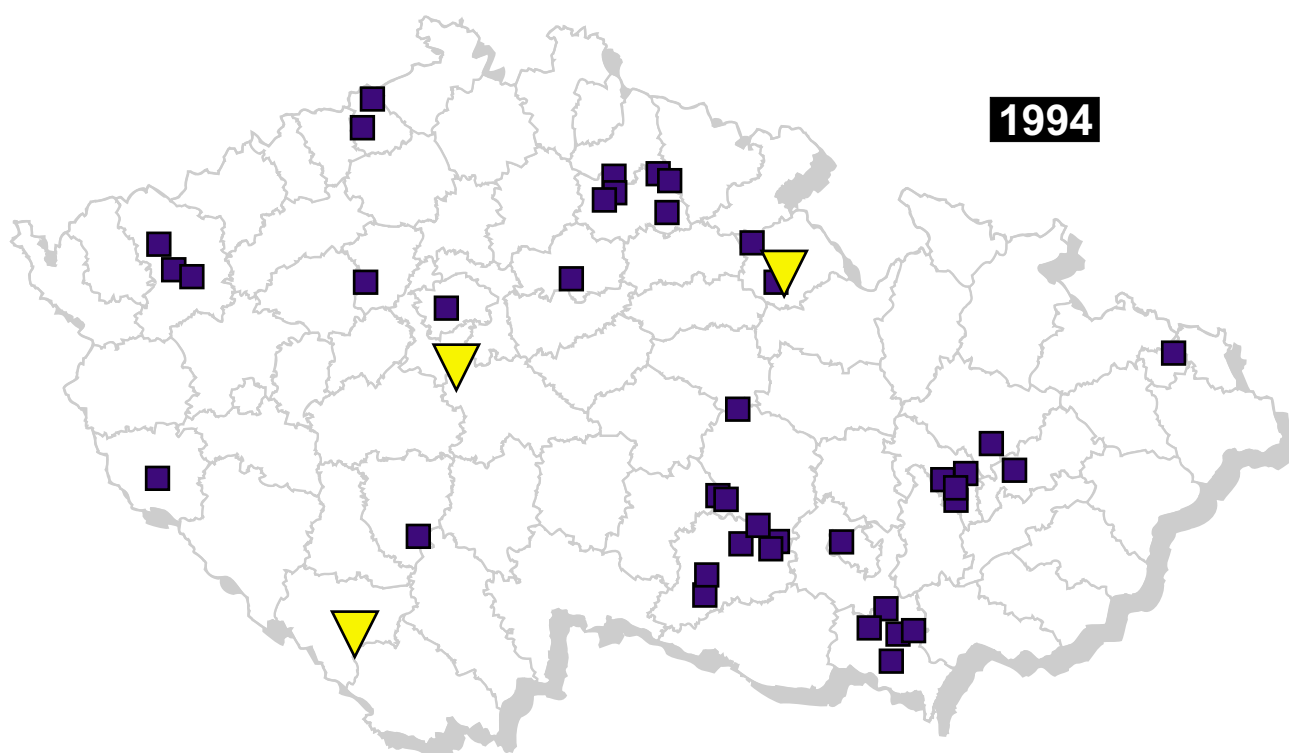

Počty kontrol

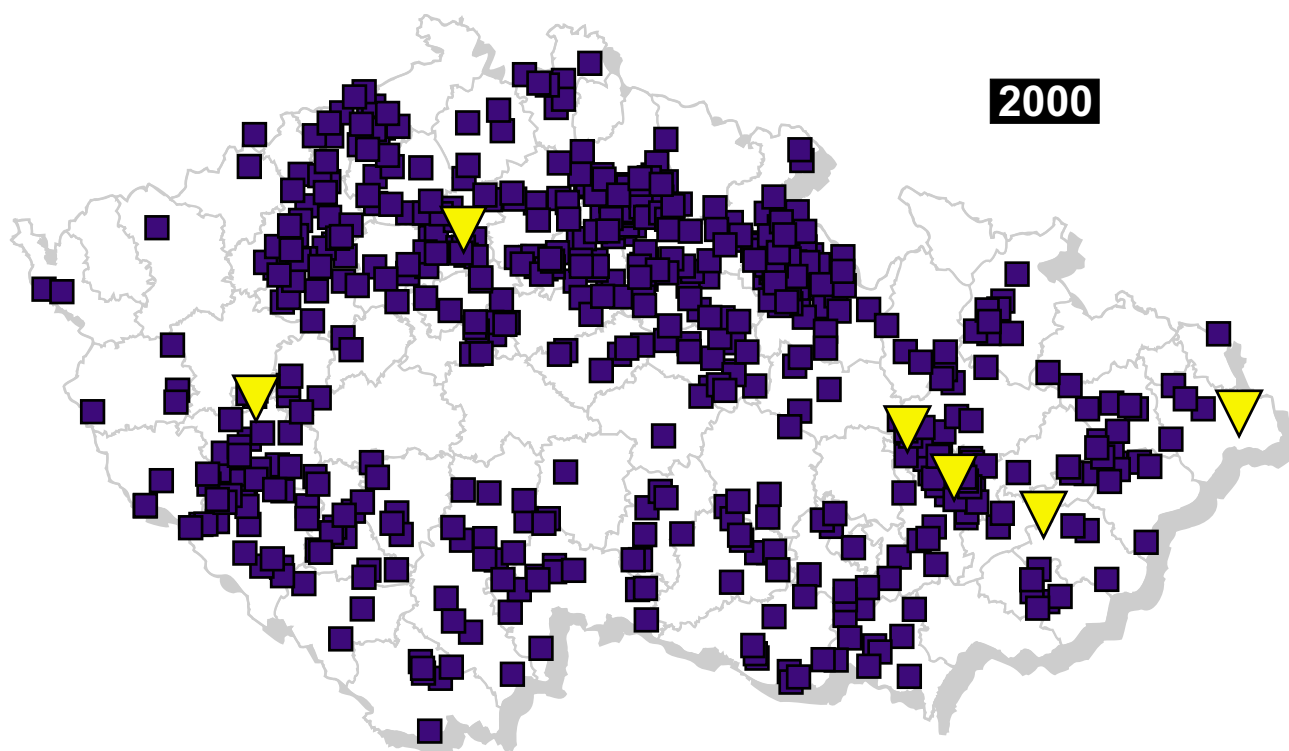

Kontroly vnitrostátní přepravy zvířat

■ zákon neporušen

▼ porušení zákona

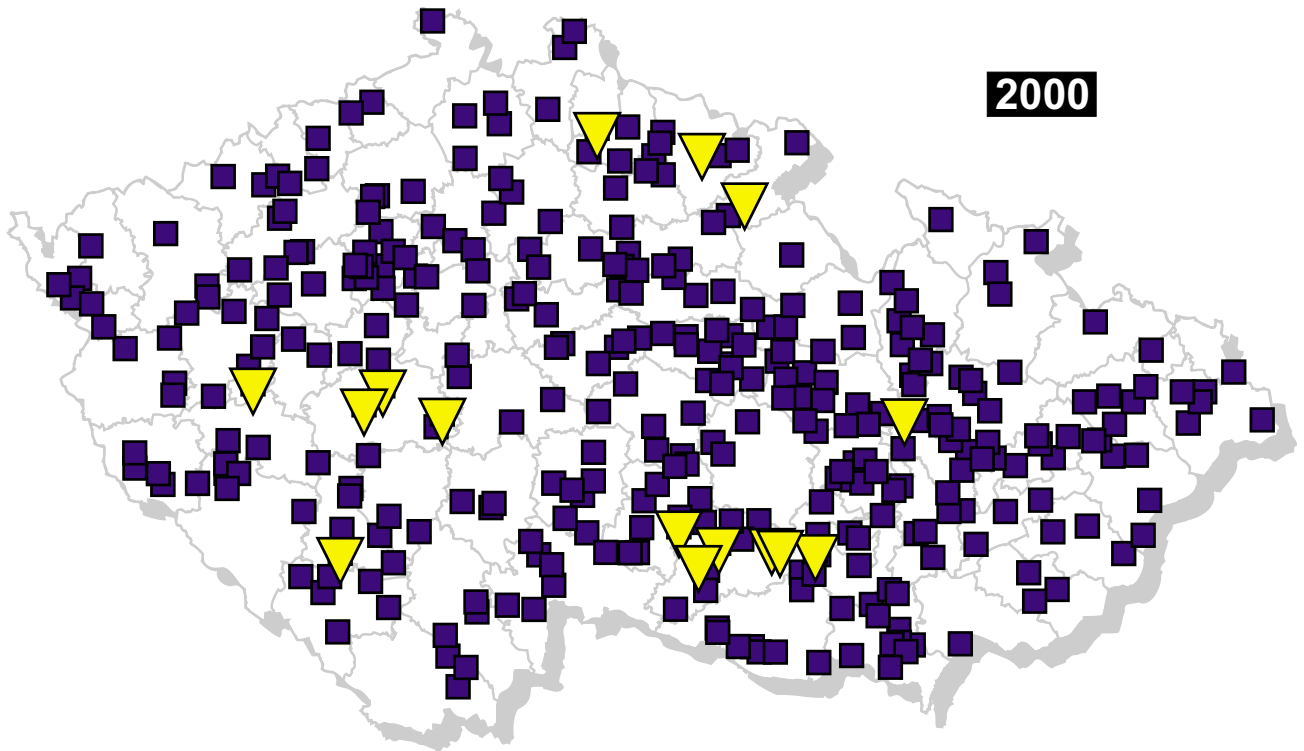
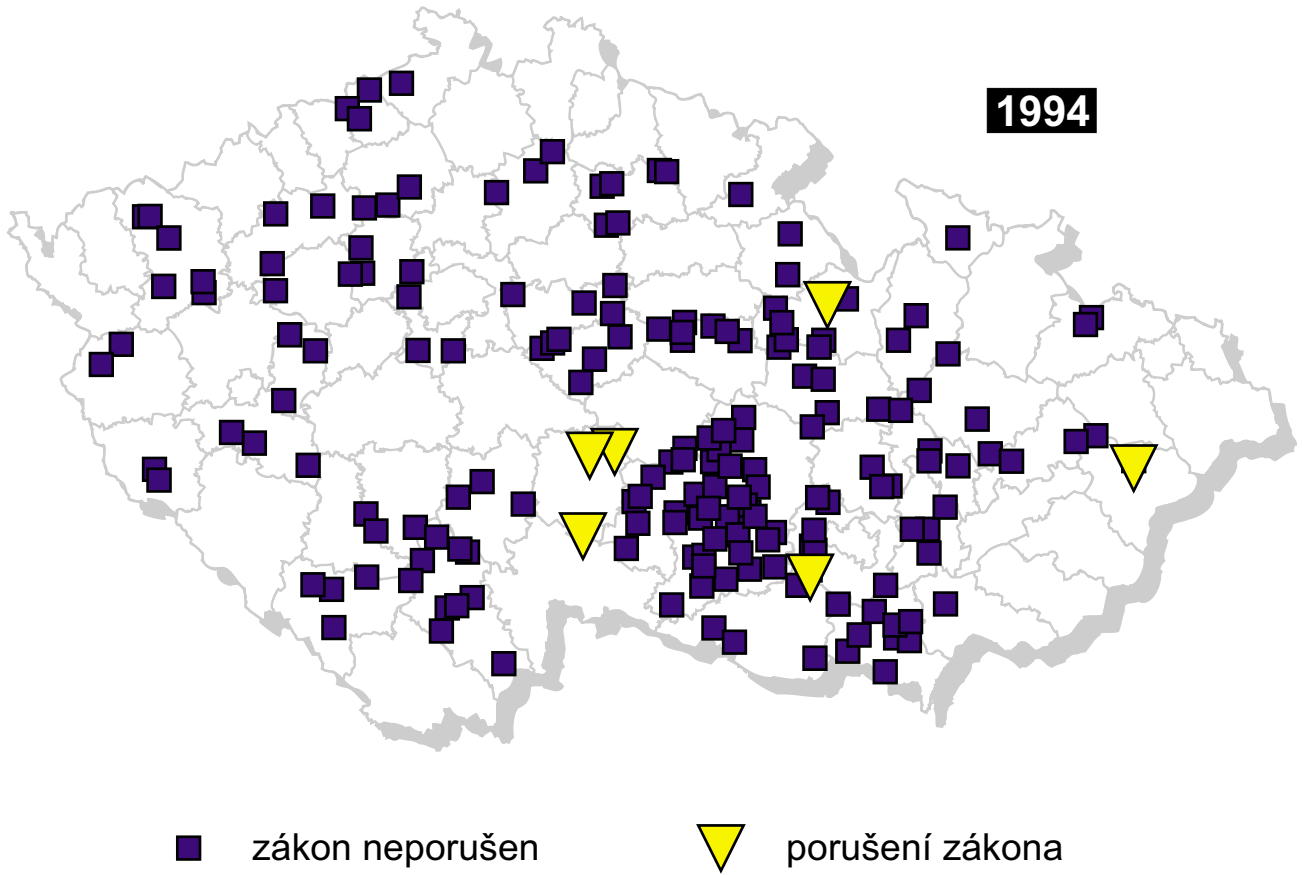
Počty kontrolovaných zvířat při vývozu, dovozu a tranzitu v roce 2000

Zvíře	vývoz	dovoz	tranzit
skot	35 530	12 452	388 383
koně	1 447	2 672	88 646
ovce	1 542	1 377	89 766
prasata	19 222	639	947
hrabavá drůbež	25 613 154	3 626 034	760 857
vodní drůbež	2 064 595	23 924	26 218
psi a kočky	25 124	164	11 450
exotická zvířata	815 875	87 066	2 517
exotické ptactvo	220 007	21 751	28 600

Počty kontrolovaných laboratorních zvířat při vývozu, dovozu a tranzitu v roce 2000

Zvíře	vývoz	dovoz	tranzit
psi	0	0	0
kočky	0	0	0
potkani	4 409	4 571	0
myši	17 222	6 279	10 080

Kontroly porážek zvířat

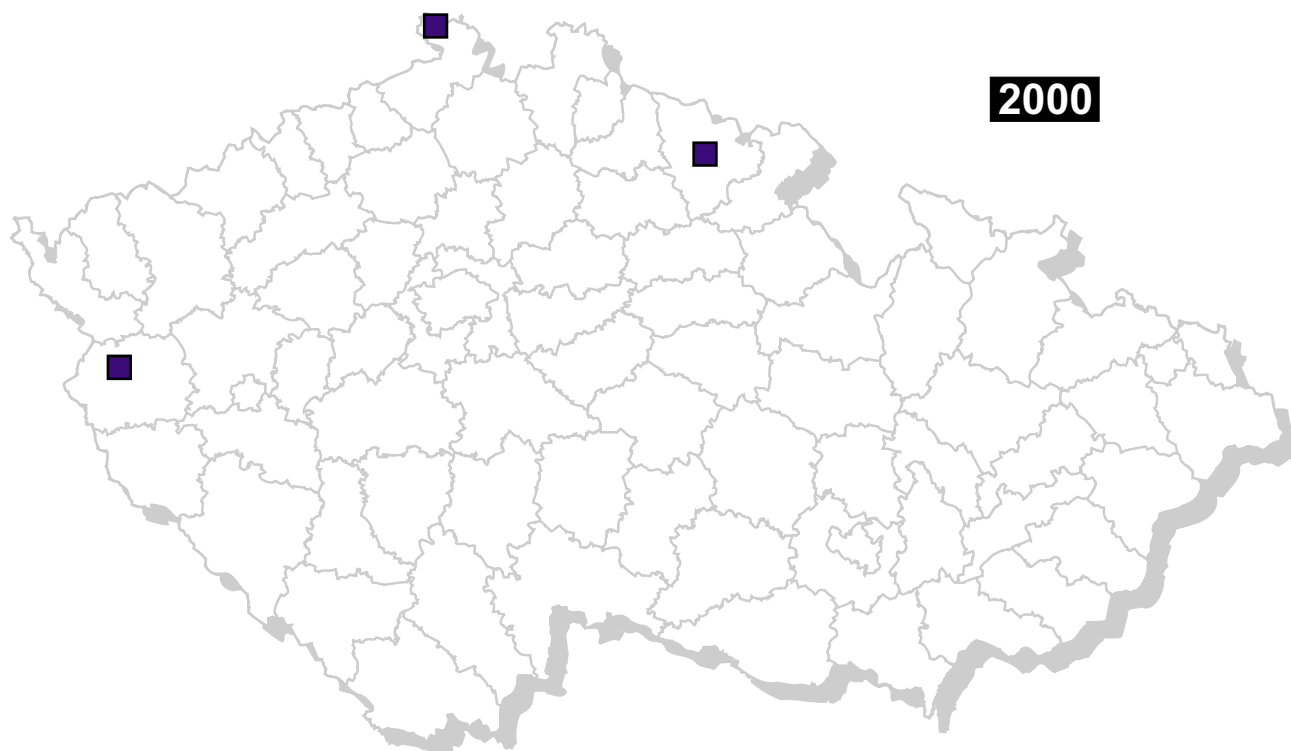

Kontroly rituálních porážek zvířat

■ zákon neporušen

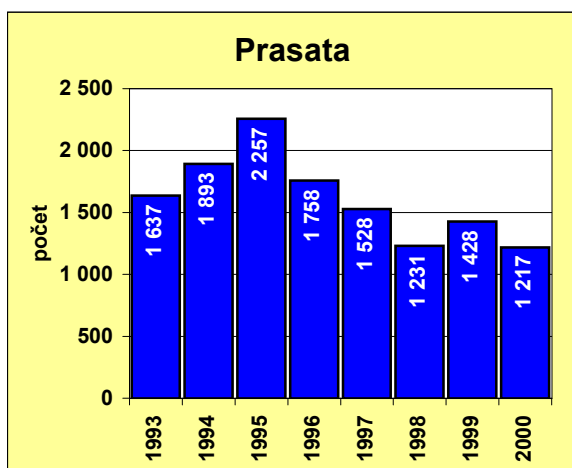
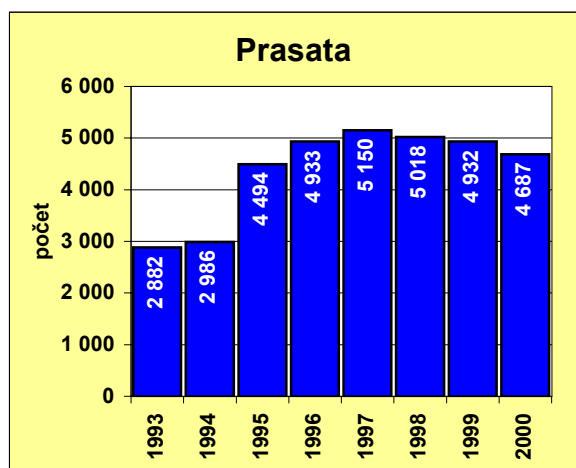
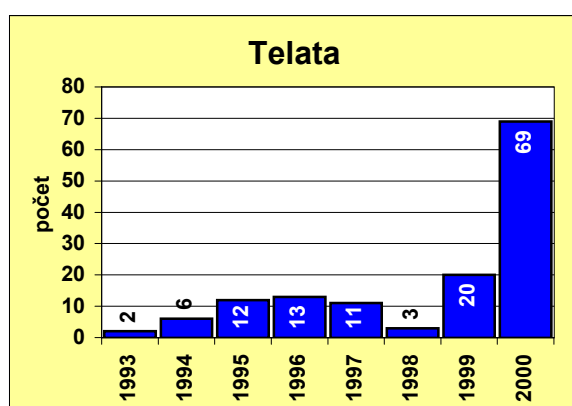
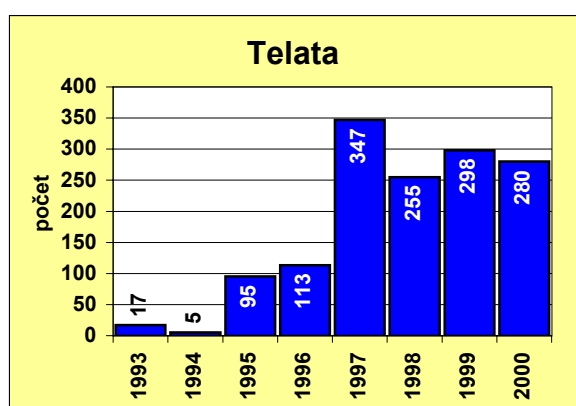
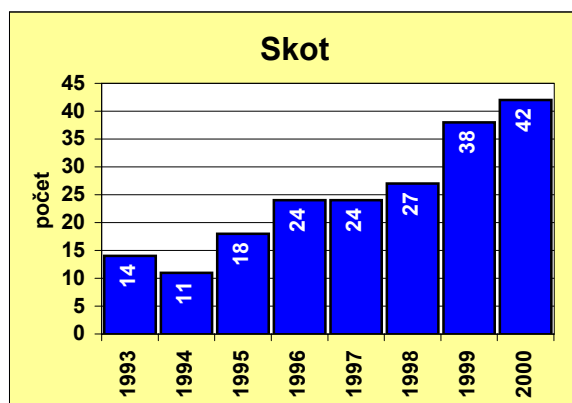
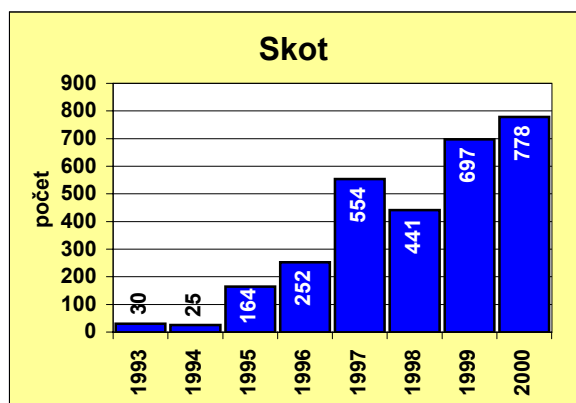
▼ porušení zákona

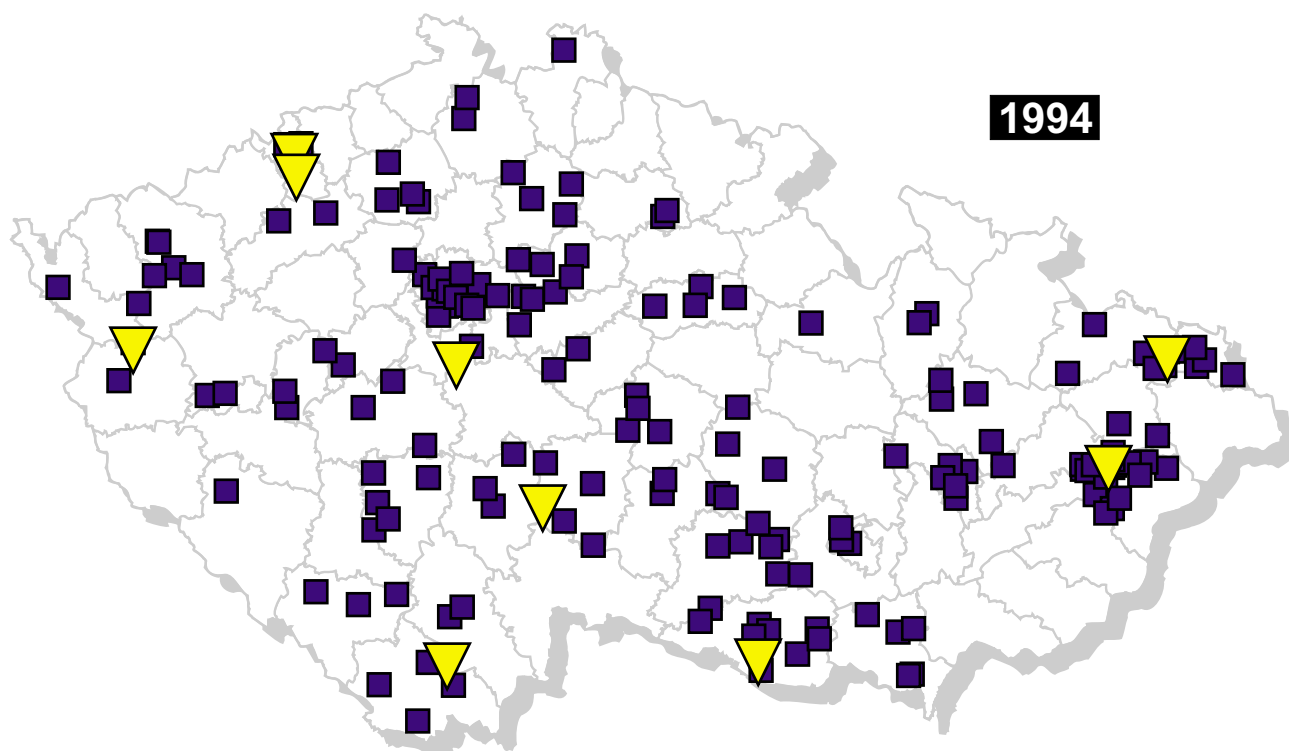
Úhyny skotu, telat a prasat na jatkách

úhyny při přepravě na jatky

úhyny při ustájení na jatkách

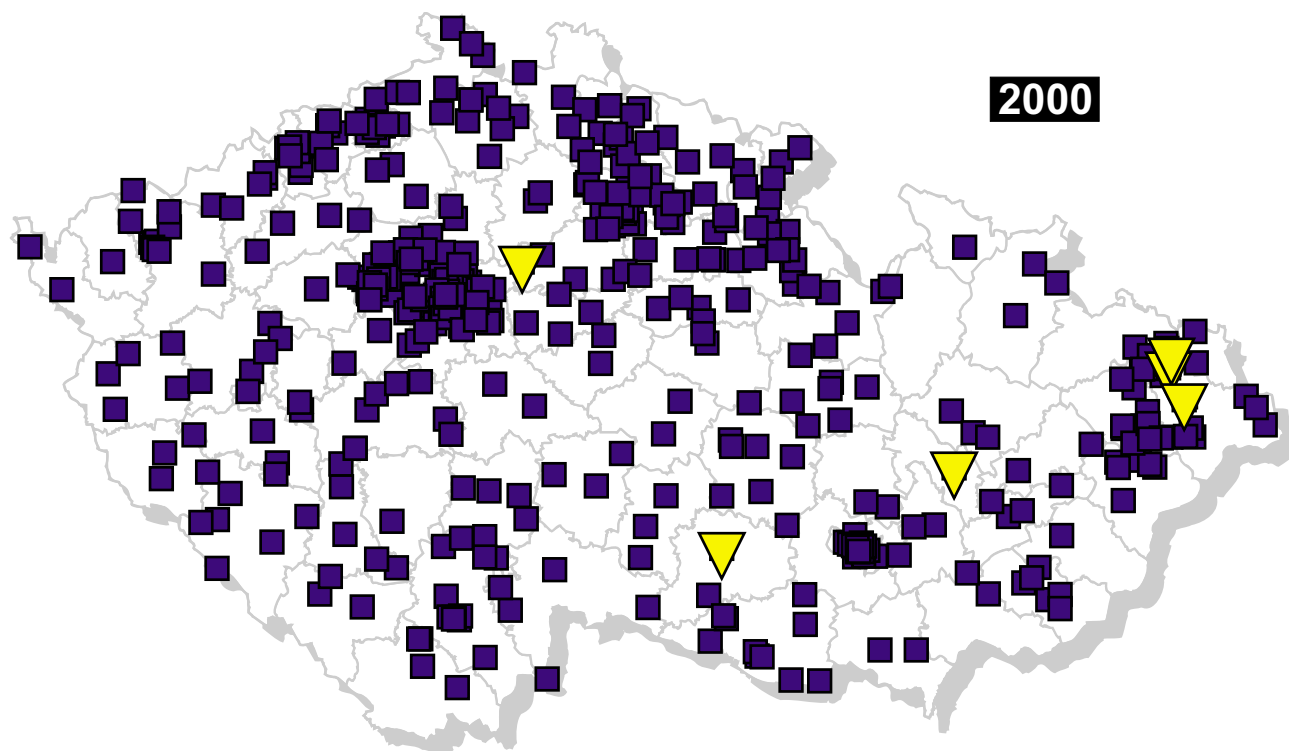

Kontroly obchodů se zájmovými zvířaty

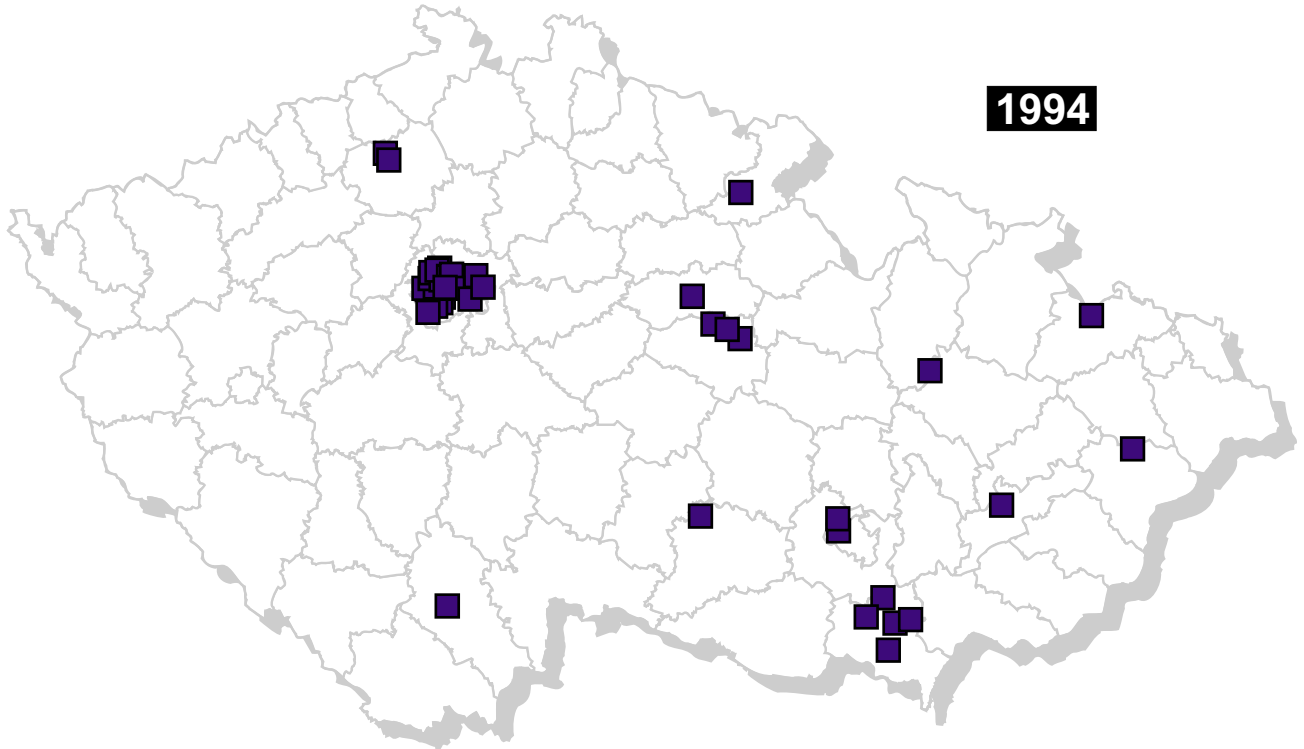
■ zákon neporušen

▼ porušení zákona

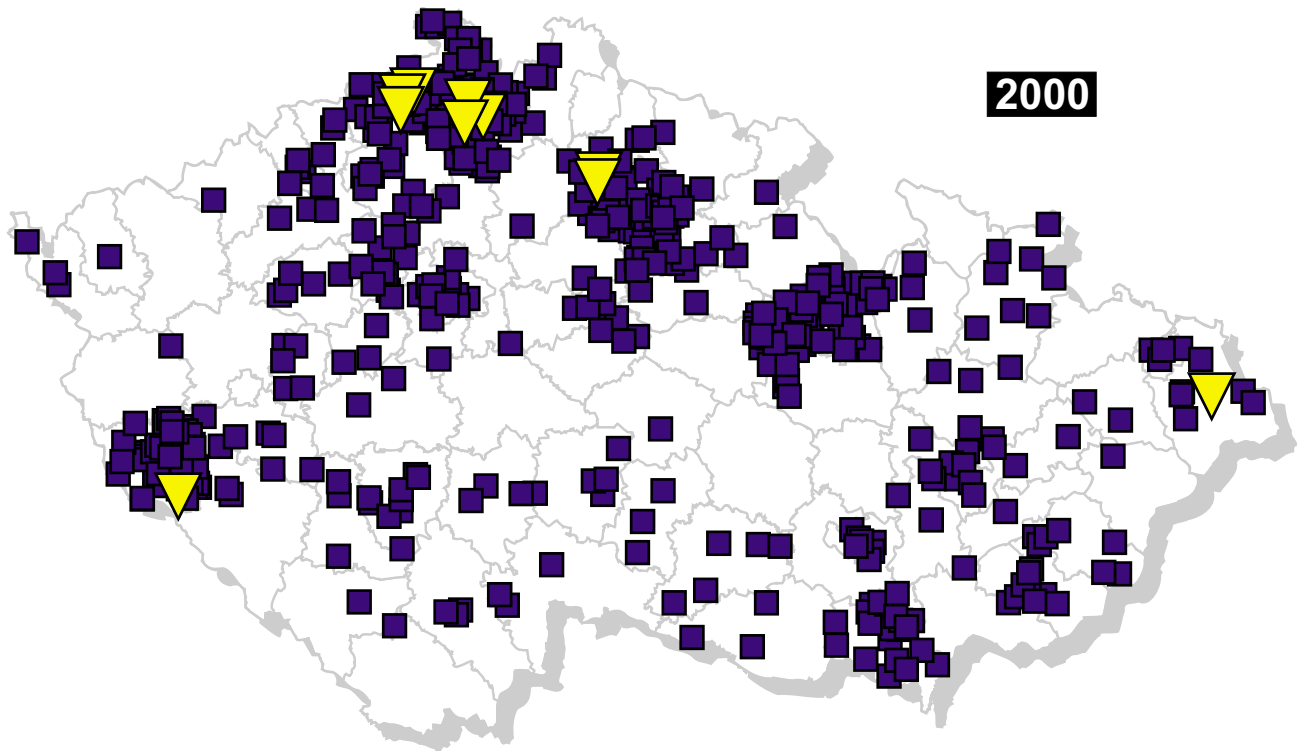

Kontroly veterinární činnosti

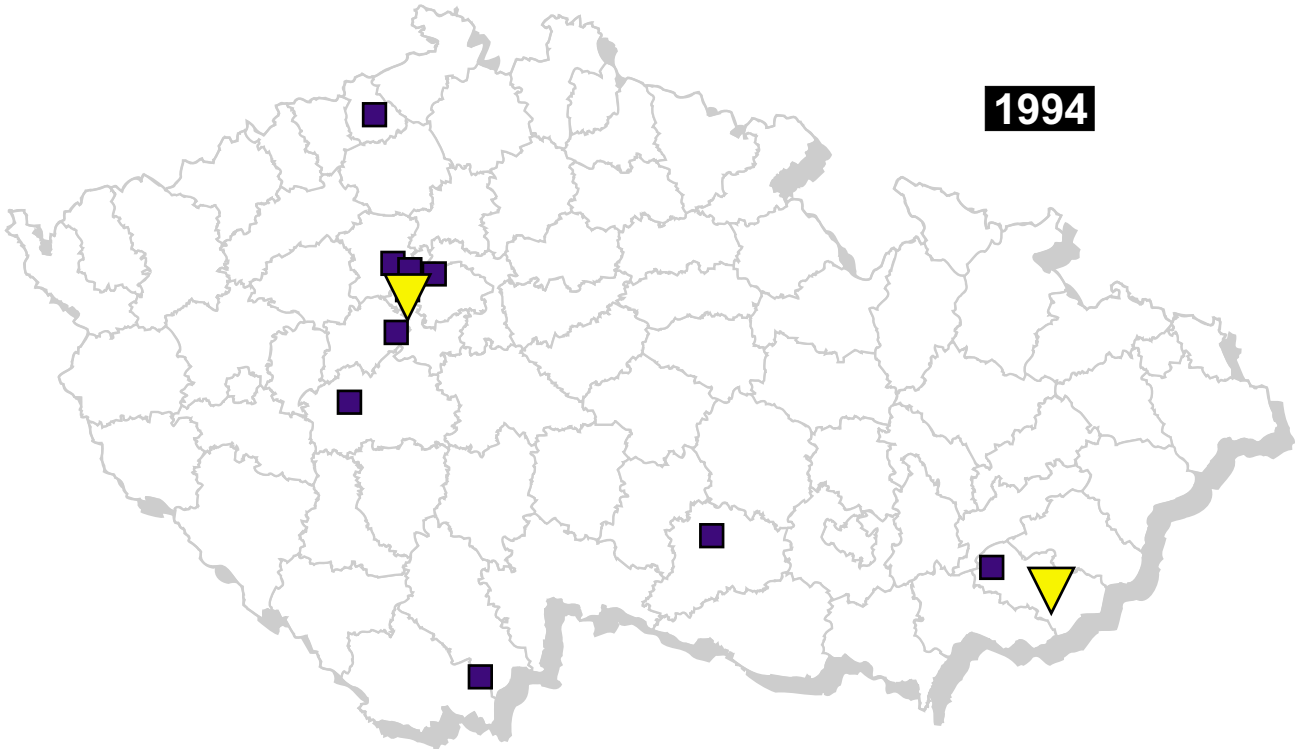

■ zákon neporušen

▼ porušení zákona

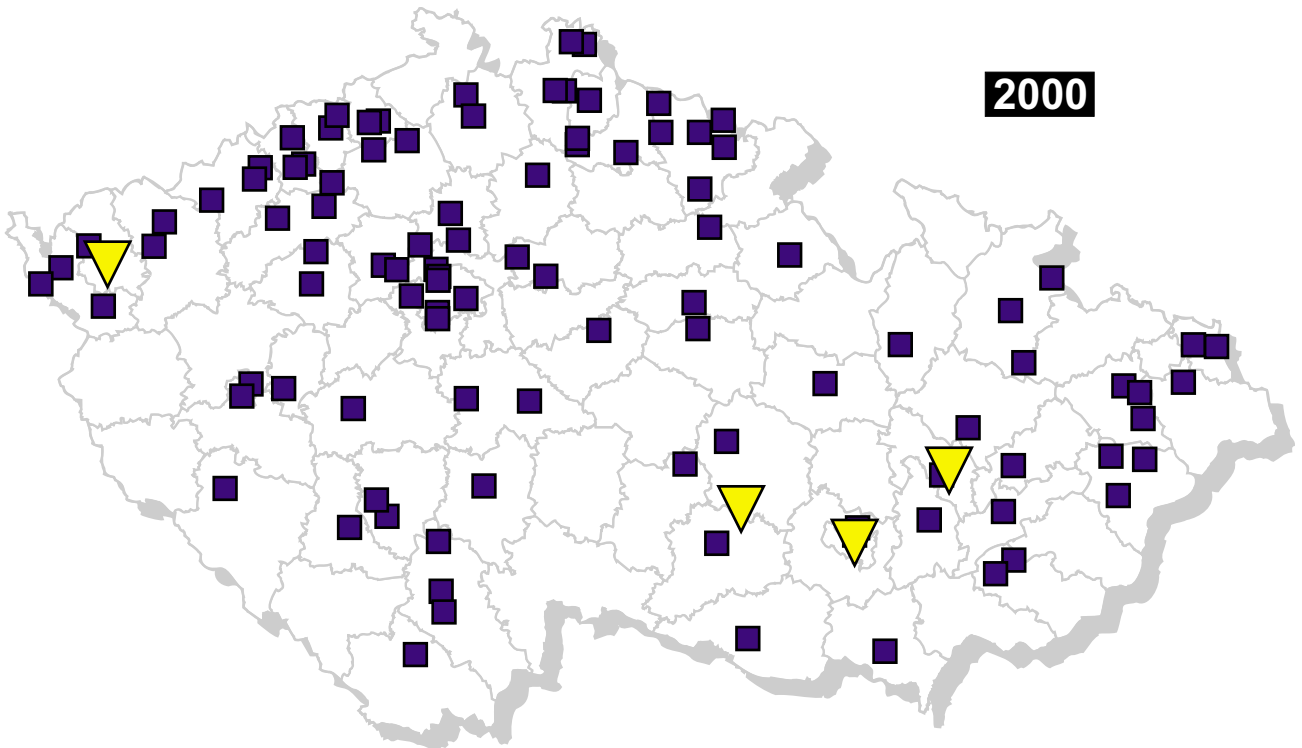

Kontroly útulků pro zvířata

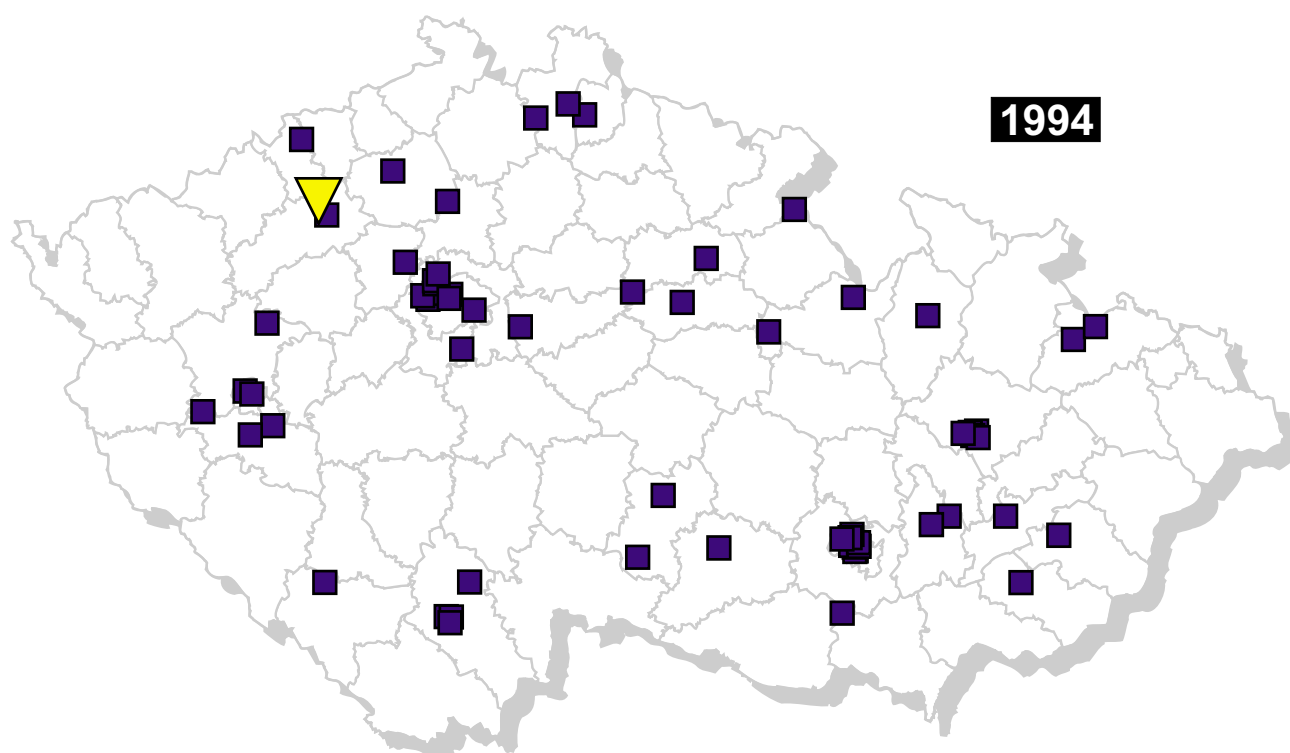

■ zákon neporušen

▼ porušení zákona

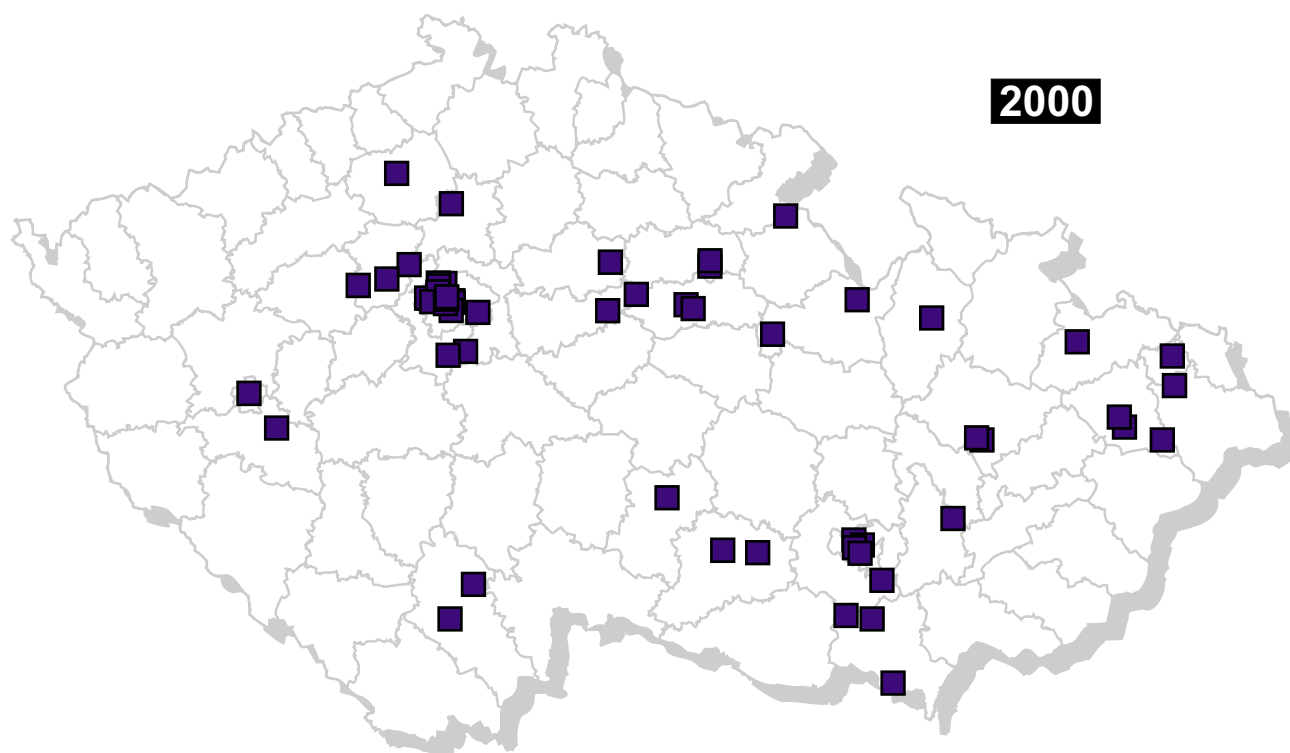

Kontroly pokusů se zvířaty

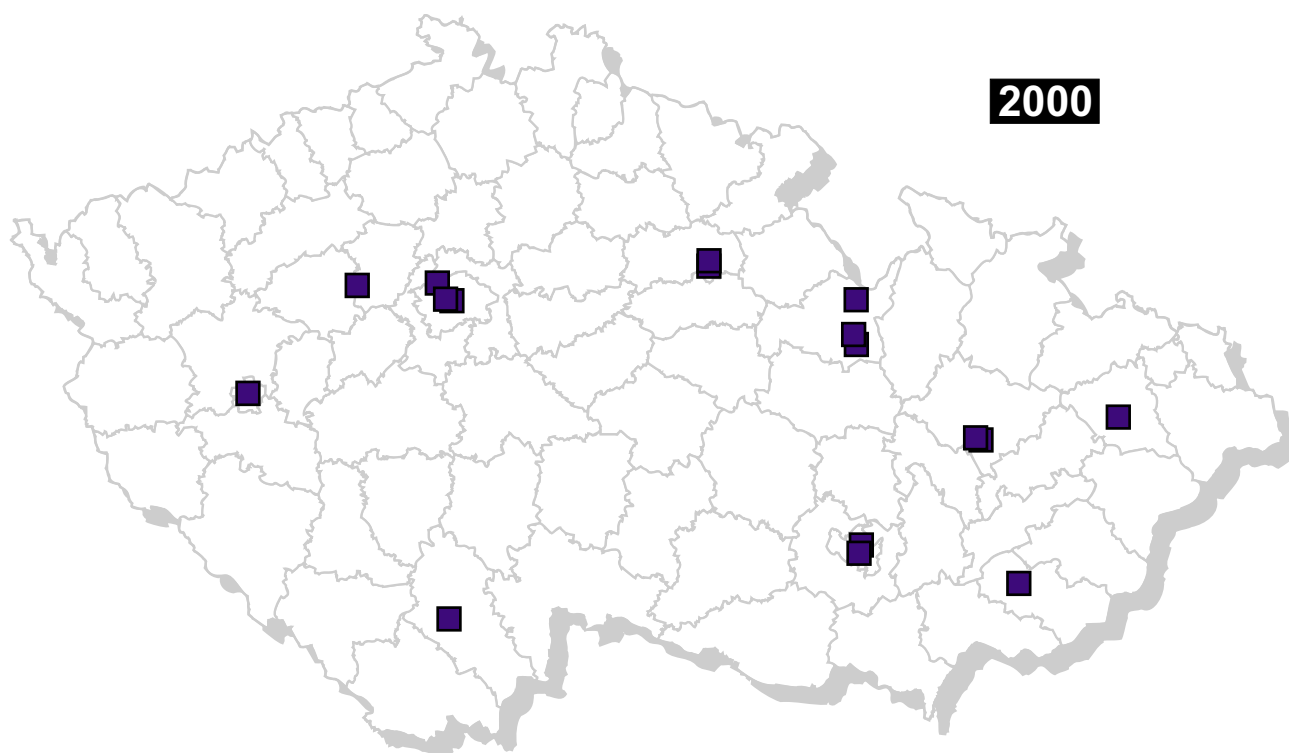
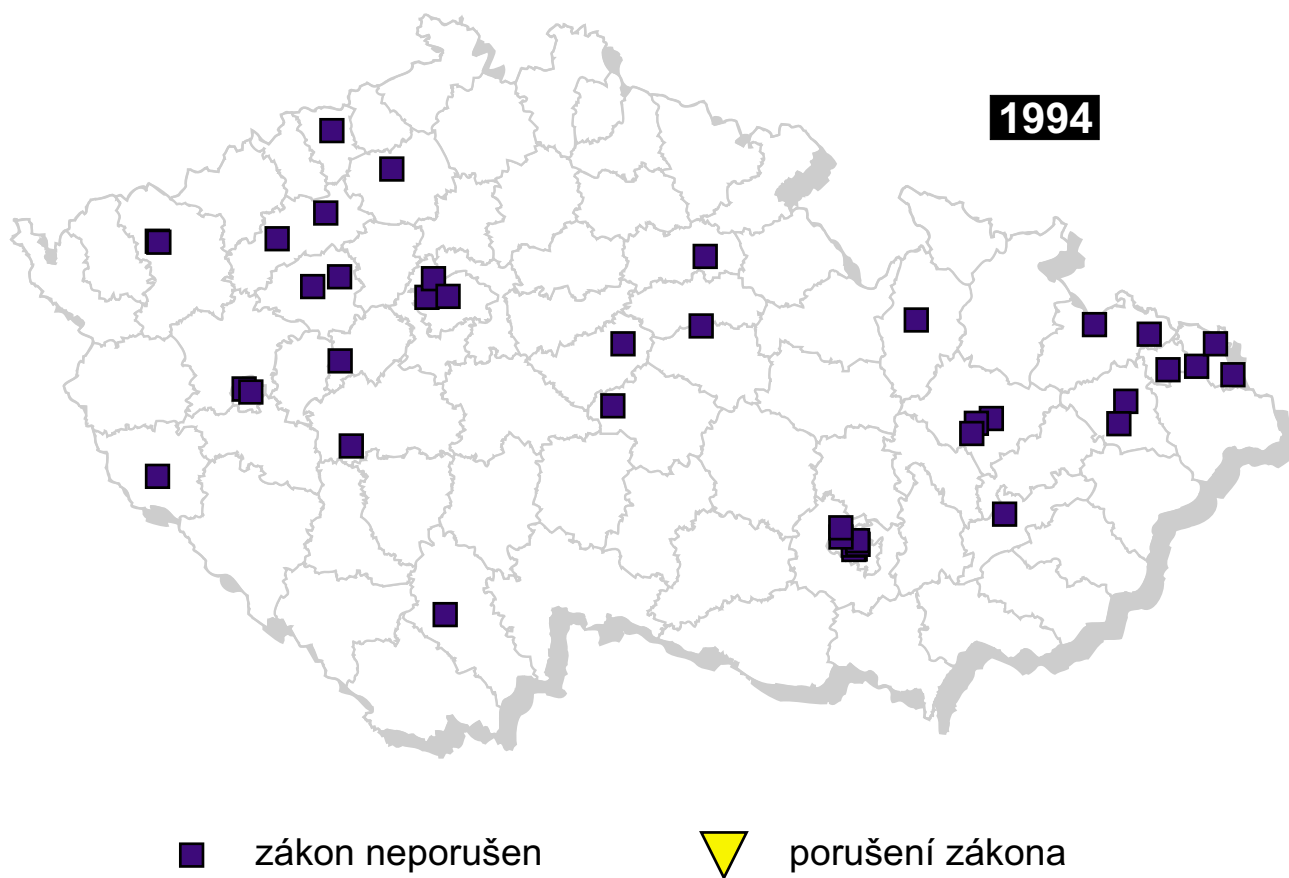

■ zákon neporušen

▼ porušení zákona

Kontroly výuky na zvířatech

Počty a druhy zvířat použitých v pokusech

Druh zvířat	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
hmyzožravci (Insectivora)		74	20	56	0	0	28
letouni (Chiroptera)		0	300	0	100	55	10
myši (Mus musculus)	133 264	129 086	131 052	117 590	113 700	101 967	111 421
potkani (Rattus norvegicus)	53 471	55 778	43 689	48 033	44 560	35 260	37 443
morčata (Cavia porcellus)	14 182	15 674	14 528	11 737	13 330	11 368	9 669
ostatní hlodavci (Rodentia)	2 889	2 767	4 281	2 633	2 367	2 382	2 713
králíci (Oryctolagus cuniculus)	9 357	9 064	9 314	7 495	12 132	12 137	9 974
lidoopi (Hominoidea)	0	0	0	0	0	0	0
opice (Cercopithecoidea, Ceboidea)	2	18	11	1	22	49	75
poloopice (Prosimia)	0	2	0	0	0	0	0
psi (Canis familiaris)	1 395	266	257	313	390	315	248
kočky (Felis catus)	310	36	31	87	27	43	24
ostatní masožravci (Carnivora)	22	15	9	37	39	6	18
koně, osli a kříženci (Equidae)	348	34	14	30	74	60	541
prasata (Sus sp.)	6 288	1 677	2 163	1 207	7 122	2 264	2 685
kozy a ovce (Capra, Ovis)	1 532	327	326	294	295	249	350
hovězí dobytek (Bos sp.)	4 489	951	759	689	751	1 031	828
jelenovití (Cervidae)		76	58	62	40	75	76
ostatní savci (Mammalia)	319	70	38	0	172	0	25
ptáci (Aves)	175 570	40 845	16 903	17 646	28 613	28 931	77 472
plazi (Reptilia)	50	42	70	63	107	13	165
obojživelníci (Amphibia)	1 587	444	313	74	525	351	299
ryby (Pisces)	154 453	32 409	14 073	8 388	8 372	10 002	11 633
CELKEM	559 568	289 655	238 209	216 435	232 738	206 558	265 697

Počty a druhy zvířat použitých v pokusech podle rezortů - 2000

Druh zvířat	MO	MV	MK	MPO	MZe	MŽP	MZd	MŠMT	AV			
hmyzožravci (Insectivora)		žádná použitá zvířata	žádná použitá zvířata			žádná použitá zvířata		28				
letouni (Chiroptera)								10				
myši (Mus musculus)	2 620						6 381	33 784		39 455	10 952	18 229
potkani (Rattus norvegicus)	1 270						4 873	690		3 341	13 524	13 745
morčata (Cavia porcellus)	90						354	873		7 506	201	645
ostatní hlodavci (Rodentia)	140						16	151			977	1 429
králíci (Oryctolagus)	4						2 743	4 742		1 588	571	326
lidoopi (Hominoidea)												
opice (Cercopithecoidea, Ceboidea)							75					
poloopice (Prosimia)												
psi (Canis familiaris)	15						153	59		11	10	
kočky (Felis catus)								19			3	2
ostatní masožravci (Carnivora)										18		
koně, osli a kříženci (Equidae)								215			326	
prasata (Sus sp.)	49						149	1 532		255	621	79
kozy a ovce (Capra, Ovis)								89		149	70	42
hovězí dobytek (Bos sp.)							153	546			129	
jelenovití (Cervidae)								76				
ostatní savci (Mammalia)										25		
ptáci (Aves)							58 277	16 445		21	1 039	1 690
plazi (Reptilia)								165				
obojživelníci (Amphibia)								165	134			
ryby (Pisces)				9 425	14		527	1 094	573			
CELKEM	4 188			82 599	59 235		52 896	29 885	36 894			

- MO** Ministerstvo obrany ČR
MV Ministerstvo vnitra ČR
MK Ministerstvo kultury ČR
MPO Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
MZe Ministerstvo zemědělství ČR
MŽP Ministerstvo životního prostředí ČR
MZd Ministerstvo zdravotnictví ČR
MŠMT Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
AV Akademie věd ČR

Počty zvířat použitých v pokusech pro vybrané účely v roce 2000

Druh zvířat	"1"	"2"	"3"	"4"	"5"
všechny druhy	80 220	121 809	35 092	16 955	2 451
vybrané druhy:					
hlodavci a králíci	59 767	62 577	34 489	5 961	1 432
psi a kočky	14	206	26	10	0
primáti	0	75	0	0	0

"1" biologické studie (včetně lékařských) základní povahy

"2" objevy, vývoj a řízení jakosti (včetně vyhodnocení bezpečnosti) výrobků nebo léčiv pro lidské a veterinární lékařství

"3" diagnostika nemocí

"4" ochrana člověka, zvířat a životního prostředí před jedy a jiná hodnocení bezpečnosti

"5" výuka a výchova

Počty zvířat použitých v pokusech zabývajících se nemocemi a poruchami v roce 2000

Druh zvířat	"1"	"2"	"3"	"4"
všechny druhy	12 922	7 012	10 837	86 820
vybrané druhy:				
hlodavci a králíci	11 552	6 973	10 837	28 114
psi a kočky	0	12	0	3
primáti	0	0	0	0

"1" nádorová onemocnění (mimo vývojových nádorových rizik)

"2" kardiovaskulární nemoci

"3" nervové a duševní poruchy

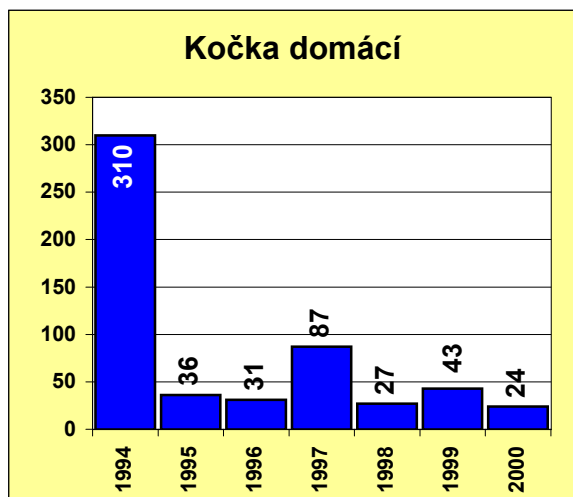
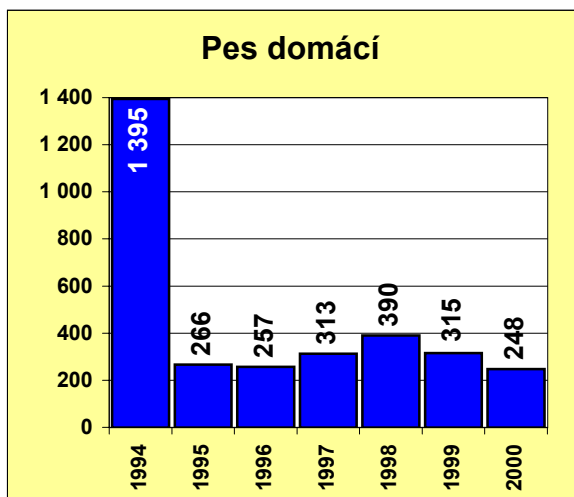
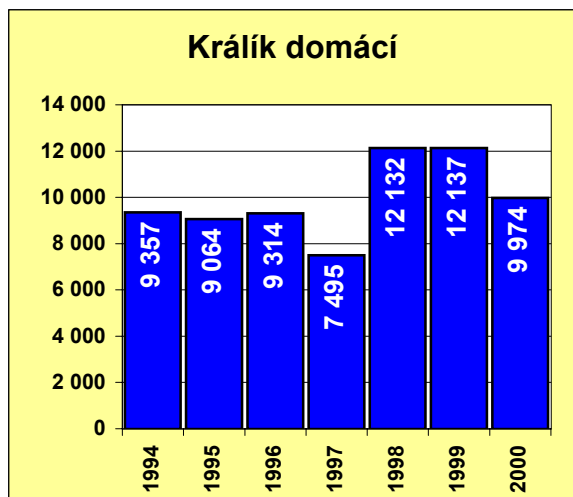
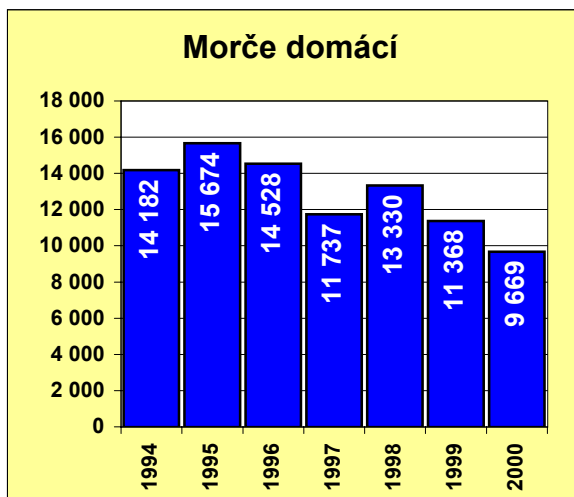
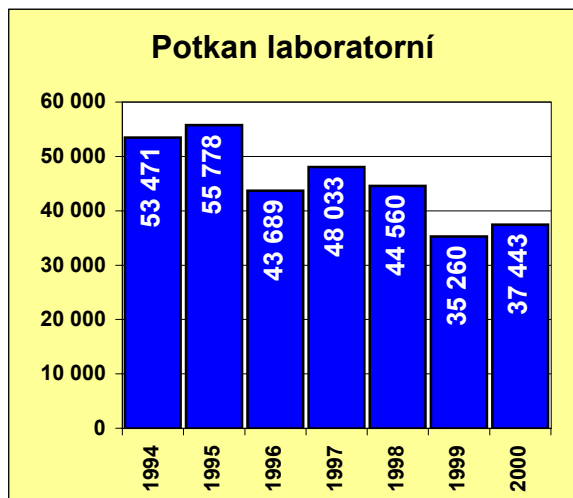
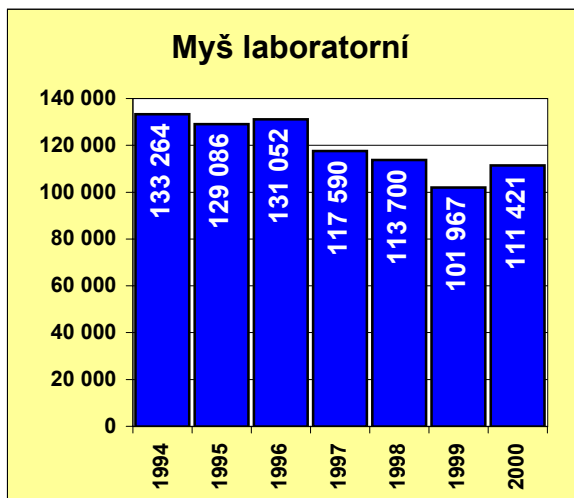
"4" ostatní lidské a zvířecí nemoci

Počty zvířat použitých v pokusech pro vybrané účely na ochranu člověka, zvířat a životního prostředí před jedovatými látkami nebo pro jiné vyhodnocení bezpečnosti v roce 2000

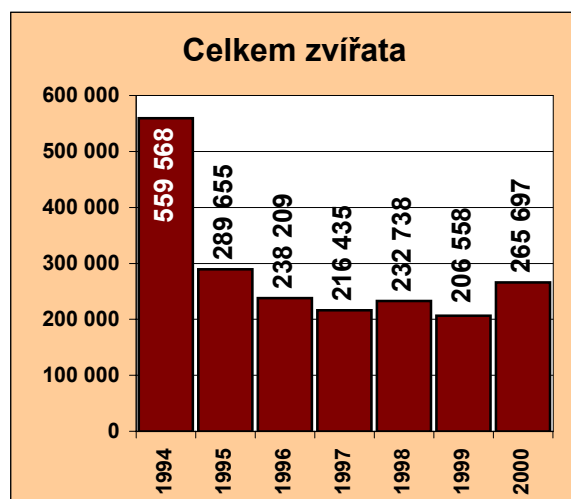
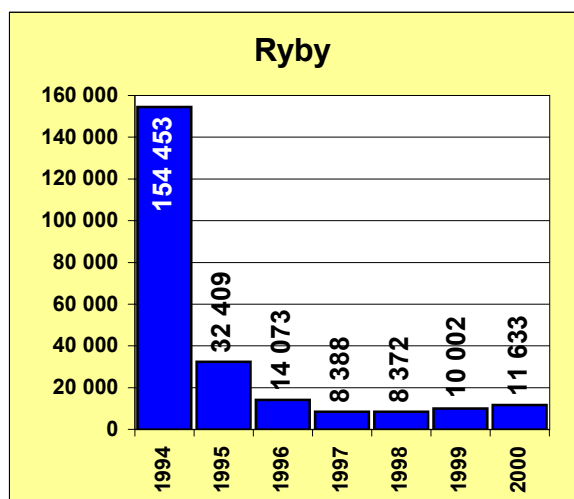
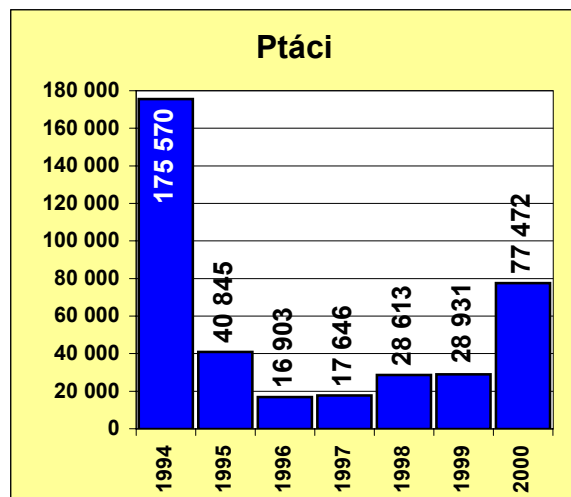
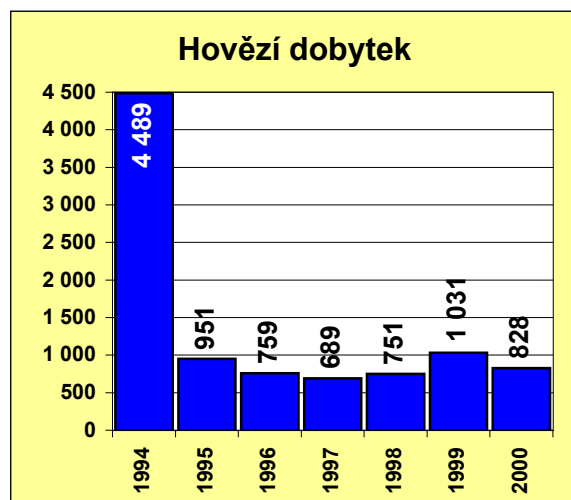
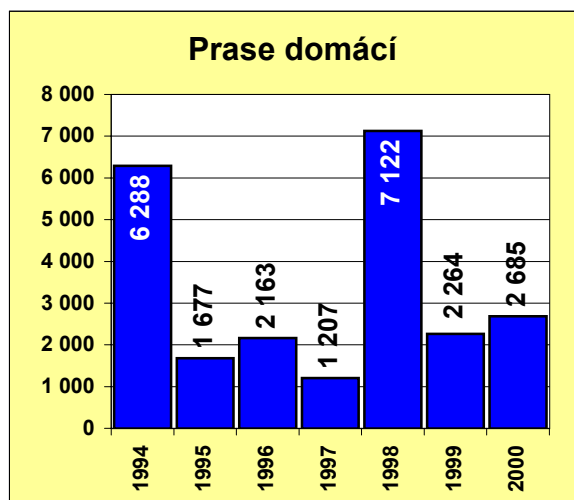
Druh zvířat	"1"	"2"	"3"	"4"	"5"	"6"
všechny druhy	1 996	4 288	558	73	75	9 475
vybrané druhy:						
hlodavci a králíci	335	1 520	322	3	75	4 672
psi a kočky	0	0	0	0	0	4
primáti	0	0	0	0	0	0

- "1" *látky použité nebo uvažované pro použití především v zemědělství*
- "2" *látky použité nebo uvažované pro použití především v průmyslu*
- "3" *látky použité nebo uvažované pro použití především v domácnostech*
- "4" *látky použité nebo uvažované pro použití především v kosmetice nebo jako toaletní zboží*
- "5" *látky použité nebo uvažované pro použití především jako přísady do potravin pro lidskou spotřebu*
- "6" *potenciálně nebo skutečně nebezpečné znečišťující látky v životním prostředí*

Počty zvířat použitých v pokusech

Počty zvířat použitých v pokusech

Podíly zvířat použitých v pokusech

